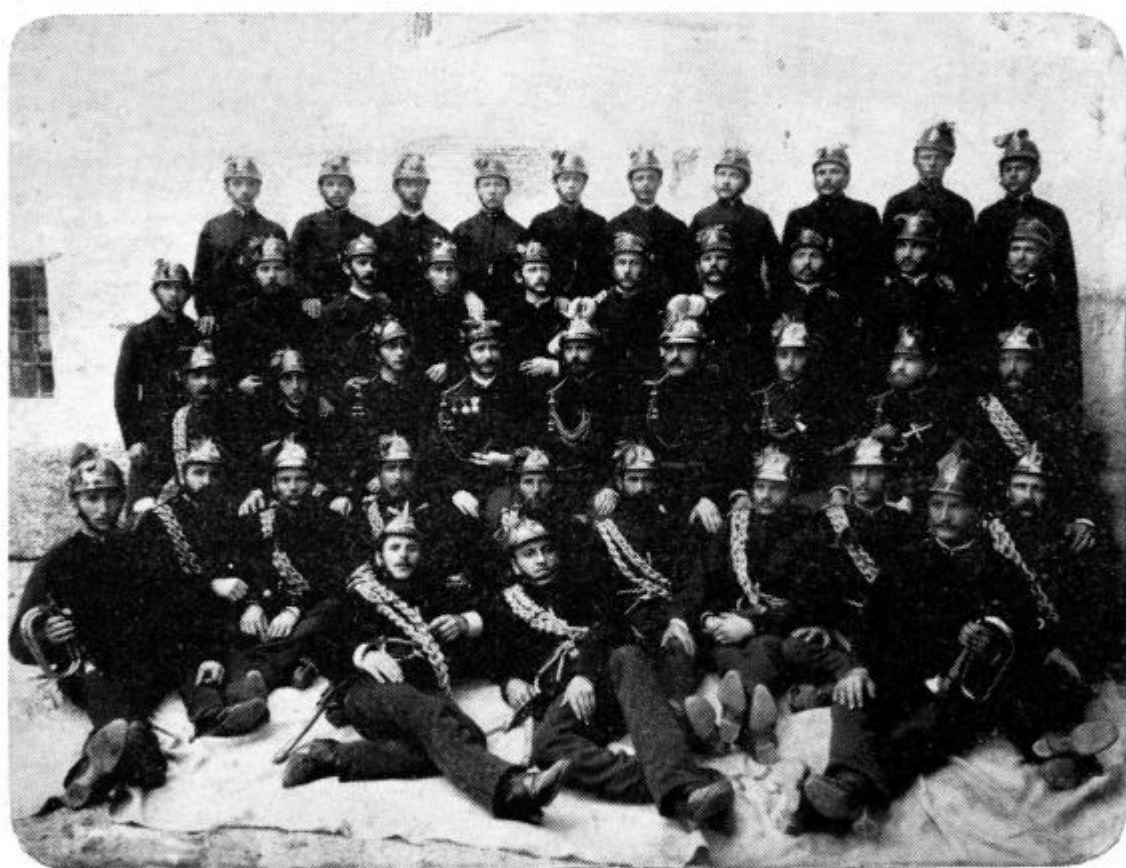

I D R I J S K I

R A Z G L E D I

Naši gasilci leta 1891

P 489/10.1965.

91189/1967

Izdaja Mestni muzej v Idriji — Uredniški odbor: Anica Munda, Lado Božič, inž. Ivan Gantar, Slavko Poljanšek, Anton Bolko, Jože Car. Odgovorni urednik Srečko Logar. Izhaja vsake tri mesece. Celoletna naročnina 200 din, za inozemstvo 300 din. Naslov: Idrijski razgledi, poštni predal 11, telefon 76-035 Idrija, tekoči račun pri Narodni banki Idrija št. 608-112/603-119, telegrami: Idrija muzej. Tiska tiskarna CZP »Primorski tisk« Koper.

Urednikova beseda

OB DESETLETNICI

To leto je za naš list jubilejno.

Ko smo pred desetimi leti prišli v tiskarno in razložili naš namen, so nas sprejeli s precejšnjim nezaupanjem, ker imajo izkušnje s takimi listi. Potem so nam večkrat priznali, da smo zelo trdoživi.

Pojavilo se je tudi več skeptikov, ki so nam zatrjevali, da bomo prav kmalu izčrpali vso tvarino o Idriji in njeni okolici, da kmalu ne bomo imeli ničesar več za naš list.

Potrebno je torej, da se vsaj bežno ozremo na prehojeno pot in ugotovimo, če smo izpolnili svojo nalogo.

Ze v prvih letih smo sklenili, da ne bomo preveč pisali o načrtih, ker se le prevečkrat ne izpolnijo in bi tako pisanje bodoče zgodovinarje samo zapeljevalo. Raje bomo govorili o vsem tistem, kar je bilo napravljenega.

Res pa je, da v prvih desetih letih nismo mogli popolnoma zajeti vse problematike naše komune in njenega razvoja, ker za to nismo imeli dovolj sotrudnikov, ki bi sistematično obravnavali vsak svoje področje. V problematiko in poročanje smo torej lahko posegali sporadično, vendar lahko kljub temu trdimo, da smo obdelali in ohranili mnogo zanimivega iz življenja naše komune in njenih ljudi, ki ustvarjajo zgodovino. To nam dokazuje, da moramo vedno pogosteje pošiljati naš list raznim ustanovam in posameznikom, ki proučujejo dogajanja na našem zemljepisnem ozemlju. Še več bi znali o tem povedati vsi tisti, ki pišejo razne razprave in diplomatska dela in najdejo gradivo prav v našem listu. Prav gotovo je, da nam je kljub vsemu uspelo vzbuditi precejšnje zanimanje za naše kraje in za njihovo preteklost tudi izven meja naše ožje domovine.

Še bolj pa je gotovo, da snovi še zdaleč nismo izčrpali. Ravno nasprotno! Pogledi v razna področja so se nam v prvem desetletju šele odprli.

Skoraj petstoletne zgodovinske snovi smo se komaj dotaknili. Koliko zanimivosti hrani samo rudniški arhiv, ki ga še nismo začeli sistematično obdelovati. Prav toliko snovi pa

je še v ostalih že sedaj urejenih arhivskih skladih.

Pri obdelavi zemljepisnih problemov smo napravili komaj prve korake, ki so nam samo povedali, da je to področje silno zanimivo.

O bioloških vprašanjih skoraj še nismo spregovorili in vendar imamo v naši okolici najbolj zanimivo favno in floro.

Kdo se bo lotil etnografske obdelave našega ozemlja? Poklicni etnografi so se je do sedaj raje izogibali zaradi preobilice problemov in zapletenosti.

Na našem ozemlju se čudovito prepletajo politični činitelji, ki so tesno povezani z najstarejšim delavskim gibanjem in dogajanjem med narodnoosvobodilno borbo, ki nam je ohranila dva neprecenljiva spomeniška biseri: »Franjo« in »Slovenijo«. Topografija se proučuje že leta, pa še ni bila nikjer objavljena. In koliko bi nam lahko še povedali naši preživeli borci!

In povejmo odkrito: gospodarske probleme smo vse preveč zanemarjali.

Naj zadostuje, ker bi eno številko lista lahko napolnili samo z naštevanjem načrtov in problemov, ki še stojijo pred našim listom.

Vsem prav gotovo nismo mogli ugoditi že zato ne, ker je eden zahteval, da več pišemo o tistem, za kar je drugi zahteval, naj izpustimo. Odločiti smo se torej morali, da ustrezemo vsakomur vsaj nekoliko.

Nekateri zvesti bralci nas tudi sprašujejo, kako je z materialnim položajem našega lista. Pripravljeni so plačevati višjo naročnino. Res je: z 200 din letne naročnine ne plačajo naročniki niti ene same številke, vendar bi želeli ostati pri dosedanji ceni, ker smo mnenja, da podražitve ne morejo rešiti nobenega gospodarskega problema. Če nam bo uspelo, da bomo obdržali dosedanje razumevanje naših podjetij in da ga bomo ponekod še poglobili, bomo, dragi bralci, ostali pri starem.

Kvaliteto lista bomo izboljšali, če nam bo uspelo strniti in razširiti krog sotrudnikov; vabimo prav vse, ki znajo kaj povedati!

Uredništvo

Ob 10-letnici »Idrijskih razgledov«

Deseto leto »Idrijskih razgledov« je primeren mejnik, ko moremo oceniti dosedanje uspehe oziroma pomanjkljivosti revije in obenem razmisliti o njenem bodočem konceptu, saj je revija organizem, ki se mora kvalitativno razvijati ter vse bolj zmanjševati razkorak med svojo vsebino ter možnostmi in potrebami.

Dosedanji letniki izkazujejo kot celota mnogo raznovrstnega znanja o našem ozemlju in področju, na drugi strani pa obravnavajo tudi številne aktualne probleme.

V prvo kategorijo spadajo razni zgodovinski zapisi in razprave o preteklosti rudnika, mesta, o poteku političnega in kulturnega življenja in delu mnogih znamenitih osebnosti, nadalje poskusi etnografskih in umetnostnozgodovinskih razprav, članki s področja geologije, geografije, gozdarstva itd. Tako so »Razgledi« koristen priročnik za vsakogar, ki želi zvedeti kaj več o Idriji in njeni okolici. Seveda so posamezna področja še zelo neobdelana in tu se odpirajo nove možnosti raziskovanj. Zaželeno bi bilo, da tovrstne razprave ne bi bile zgolj priložnostne in vsebinsko izolirane med seboj kot doslej, temveč bi svoj predmet zajele širše in bolj sistematično ter tako posredovale svoje ugotovitve v obliki temeljitih sintez. Površnosti in nestrokovnosti bi bilo dobro napraviti konec z zahtevo po znanstveni dokumentaciji pri sleherni razpravi. Dosledna raba sistema citiranja ter navajanja virov in literature bo pač najboljša garancija za kvaliteto in originalnost prispevkov ter pogoj za bodoče raziskave.

Razgledi so bolj ali manj kontinuirano obravnavali tudi aktualna vprašanja s področja gospodarstva, socialno zdravstvene, prosvetno kulturne problematike in drugo. Vsekakor bo treba to stran revije še razširiti in

poglobiti s sodelovanjem vseh pristojnih institucij in zainteresiranih posameznikov. Brez dvoma bodo Razgledi zaželeni v vsaki hiši, če bodo obravnavali vprašanja, ki Idrijčane neposredno zadevajo. Menim, da bi bilo umestno, če bi tovrstna informativna poročila vse bolj nadomeščali s temeljitimi razpravami in analizami.

Škoda, da je »Mladinski kotic« prekmalu ugasnil, saj je prinašal lepe literature prispevke ter zapise o življenju in delu mladih. Prepričan sem, da bi ga bilo mogoče obnoviti ob tesnejši povezavi uredništva z mladinskimi aktivni.

Zapiski o najrazličnejših važnejših dogodkih v Idriji so redno zapolnjevali strani Razgledov, kar je seveda popolnoma v redu, le škoda, da jih je morala v glavnem pisati le urednikova roka. Pametno bi bilo zadolžiti za to rubriko stalne dopisnike, ki bi bili odgovorni vsak za svoje področje.

Razpravljanju o bodočem konceptu Razgledov pa bi pridružil naslednji predlog:

revija naj bi se vsebinsko vse bolj oblikovala predvsem v dveh pogledih. Na eni strani naj bi sistematično obravnavala idrijsko in cerkljansko ozemlje skozi prizmo raznih znanstvenih panog, drugi del revije pa bi zajemal vso sodobno problematiko v naši občini. Zavedam se težav, ki bi nastale pri doslednem izvajanju tega koncepta, zato bi bilo treba za sedaj tudi odstopati od njega. Stremeli pa bi vendarle za tem, da bi se pri urejanju revije vse bolj uveljavljal koncept na račun težav.

Za konec naj izrazim še željo, da bi uredništvo v jubilejnem letu organiziralo odprte razprave z udeležbo vseh zainteresiranih, in sicer na temo: koncept »Idrijskih razgledov« v prihodnjem desetletju.

Srečko Logar:

Naše letošnje turistične prireditve

Turistično društvo v Idriji se letos marljivo pripravlja na poletne turistične prireditve, ki se bodo raztegnile na velik del junija in julija.

Prve goste bomo pozdravili že v aprilu. Slovenski jamarji so se končno odločili, da bodo obiskali aragonitno Ravensko jamo pri Cerknem, kamor bodo organizirali večji izlet.

Kazalo je namreč, da bomo na ta naš podzemeljski biser popolnoma pozabili.

Prvi junijski gostje bodo bivši realčani, ki se bodo zopet zbrali 5. in 6. junija na tovariško srečanje, ker bo najmočnejši predzadnji razred praznoval 40-letnico mature. Prve prijave so prišle že v marcu, zato lahko sklepamo, da bo to srečanje letos še obširnejše, kakor je bilo lani. Potem bo ostala samo še ena 40-letnica mature, ki jo bo praznoval zadnji razred, ki je maturiral v Idriji.

Dne 26. in 27. junija bomo praznovali kar dve obletnici: idrijska gimnazija bo imela 10-letnico prve mature in se že marljivo pripravlja na to svečanost, kateri bo naš list posvetil naslednjo številko v celoti. V njej bodo naši mladi pokazali svoje do sedaj pridobljeno znanje tudi v javnem delovanju.

Naše Gasilsko društvo pa bo praznovalo 75-letnico obstoja. Temu jubileju naš list posveča kroniko. Praznovanje bo zajelo vsa primorska in okoliška gasilska društva s prikazom spretnosti in pripravljenosti naših gasilcev.

Letos bodo stopili v ospredje tudi naši filatelisti, katerim so namenjeni dnevi od 2. do 4. julija. Mednarodno srečanje treh obmejnih pokrajin iz naše, italijanske in avstrijske države je postalo tradicionalno in je bilo lani v italijanskem delu Gorice, kjer so uspešno sodelovali tudi idrijski filatelisti. Prav to je napotilo sosednje Korošce, da so za srečanje v letu 1965 predlagali Idrijo. Prireditve bodo obsegale večjo razstavo s sodelovanjem vseh prizadetih ter menjavo znamk, ki bo v nedeljo, 5. julija, v hotelu »Nanos« in se je bodo udeležili tudi filatelisti iz vse Slovenije in iz Zagreba.

Dne 10. julija bo imela svojo proslavo naša idrijska godba, ki se približuje častitljivemu jubileju 300 let. Ta prireditev bo tesno povezana z naslednjim dnem, ko bomo imeli v Idriji republiško revijo rudarskih godb na pihala, ki obeta, da se bo razvila v zelo obširno prireditev.

V tem letu bomo imeli v Idriji zopet čipkarski festival, ki bo obsegal zbor čipkaric, čipkarsko razstavo in čipkarsko tekmovanje ter bo 17. in 18. julija. Pripravljalni odbor se trudi, da bi mu tokrat dal tudi večje folklorne obeležje.

Dnevi okoli 22. julija pa so rezervirani za Lesno industrijo »22. julij«, ki bo letos praznovala 20-letnico obstoja. Jubilej želi povezati z večjo gospodarsko razstavo.

Dan rudarja bomo letos praznovali v soboto, 3. julija. Valvazor nam je v drugi knjigi, ko opisuje slovenske župnije, postregel s krasnim opisom sprevoda iz leta 1686, ki bi ga morali obnoviti vsako leto ob dnevu naših rudarjev, kar bi mu dalo mnogo bolj svečano zunanost. S tem problemom so se prizadeti bavili že vrsto let in upajmo, da bodo letos zamisel tudi uresničili.

Napovedano imamo tudi dvojce partizanskih srečanj: na širši tovariški zbor se pripravljajo borci severnoprimorskega okrožja in se bodo verjetno odločili za središče na Vojskem. Letos se bodo ponovno zbrali tudi ranjenci, bolniki in osebje SVP bolnice »Pavle«, ali, kakor jih kratko imenujemo, »Pavlovci«, ki nameravajo taboriti v Beli in od tukaj obiskovati kraje, ki jih vežejo na toliko srečnih in trpkih spominov.

Ljubomir Koler:

Delo partijske mladine med obema vojnama

Drevesne sence so postajale vedno bolj goste, le s težavo sem se prebijal skozi grmovje. Zemlja je bila mokra in spolzka od neprestanega deževja. Srce mi je jelo hitreje utripati, ker sem se bližal odločilnemu trenutku. Nahbrtnik me je pritiskal k tlom in me ovrnil pri plazenju po tleh. Vročina me je oblivala, vendar sem s strastjo v srcu pričakoval, kdaj bom zaslišal šumenje rečice Sore pod bregom.

V rokah sem tiščal pištolo znamke »Steier«, pripeto na dolgem jermenu okoli pasu, plazil sem se počasi naprej. Teren se je začel spuščati navzdol, dobro sem vedel,

kaj to pomeni. Državna meja je bila pod menoj. Treba je bilo skrajne previdnosti, gozda ni bilo več. Pred menoj je bila majhna navična jasa, onkraj se je vila žirovska cesta, tik ob njej so stali obmejni kamni, videl jih nisem, vendar sem dobro vedel, kje stojijo, saj sem nešteto kot otrok hodil iz Jugoslavije v Idrijo. Poznal sem te kraje kot svoje žepe. Pravijo, da ima noč svojo moč. Vse se ti dozdeva drugače, ko napenjaš živce in se trudiš, da bi bil neviden in ti prihajajo pred oči razne slike, ki jih moraš presoditi samo z razumom. Mnogo senc se mi je prikazalo v obliki graničarjev in nepremičnih

straž, to so bili gozdni strahovi, ki so se jih zelo bali naši pradedi. V možgane mi je šinila misel, kaj premišljuje v tem trenutku, polnem nočne tišine, graničar, ki stoji nekje v bližini mene na straži. Kaj bi dal, če bi vsaj slutil, kje je njegovo gnezdo. Vedel sem, da je jeklena cev njegove precizne puške že za mojim hrbtom, zato sem moral previdnost še povečati. Ura na roki mi je kazala točno četrto na tri, moj čas odločitve se je bližal, moral sem čimprej prekoračiti mejo, da bi mi ostalo dovolj časa in teme za prehod nevarnega italijanskega obmejnega področja.

V daljavi je pretrgal nočno tišino petelin in naznanjal nastajajoče jutro. Na cesti se je oglasil ostrí pisk, za menoj je zašumelo vejevje, nagonsko sem se okrenil in nameril »štajerko« v smer prihajajočega graničarja. V trenutku sem ocenil, da ni nevarnosti; stražar je šel mimo dovolj daleč, da me ni mogel opaziti. V nos mi je udaril smrad vojaških cap, ki so bile močno potresene z naftalinom. Polglasno govorjenje na cesti ni bilo nič drugega kot raportiranje razvodniku straž, nato pa je vse utihnilo za nekoliko minut, ki so bile za mene neskončnost. Nato sem zaslišal korake po trdi žirovski cesti, kako se izgubljajo v daljavi; bilo mi je jasno, da je to zamenjava straž ali pa premestitev. Priložnost za mene je bila očitna, zato sem izkoristil priliko ter naglo prekoračil cesto in skočil v Soro. Na tem mestu voda ni bila globoka, z lahkoto sem jo pregazil. Na drugem bregu sem se zaril globoko v grmovje, pri tem sem napeto poslušal, če je okoli mene kakšno premikanje. Ko sem ugotovil, da je popolna tišina, mi je bilo lažje, saj sem imel pred seboj samo fašiste, ki sem jih iz dna srca sovražil. V srcu me je stiskala želja po maščevanju za vse krivice, ki so jih nam naredili. Nahrbtnik me je opozoril na nalogo, ki jo imam opraviti. Spomnil sem se na besede tovariša GLIHE, da velja več ena dobra knjiga kot 100 mrtvih sovražnikov.

Ker sem hrib, pod katerim sem bil, še kar dobro poznal, sem se odločil, da se splazim po sredini hriba, ki je bil poraščen z gostim grmovjem do vrha. Kajti Lahí so postavljali ponoči straže po dolinah, grapah in prehodih, kjer se je dalo premikati. Na takih mestih so postavljali močne zasede, sestavljene iz mešanih obmejnih enot, da bi bile zasede čimbolj učinkovite. Počasi sem se plazil navzgor z orožjem, pripravljenim na strel. Zelo previdno sem napredoval, šlo je brez ropota, na najmanjši premik sem moral paziti, ker bi me vsaka napaka lahko izdala in pokvarila tako važno nalogo. Kmalu sem bil na vrhu, hladni veter mi je naznanil, da je moj vzpon končan; zelo mi je bilo prijetno, ko sem ugotovil, da sem močnim stražam že za hrb-

tom. Pred menoj so bile še križne patrolje, ki pa niso bile nič manj nevarne. Italijani so pogosto stražili vsa pota, posebno stranska, in to vse do Idrije. Pred menoj je bila nevarna točka — prehod čez cesto, ki je povezovala fašistično kasarno v Doleh s Tratami. Na drugi strani ceste je bila majhna vzpetina, potem pa globoka grapa.

Začelo se je že daniti, zato sem se podvil naprej, sklonjen čisto k zemlji in odločen, da takoj odprem ogenj, če bi bilo potrebno. Tako sem jo ubral čez čistino, ki je bila dolga kakšnih 100 korakov; brž ko sem pritekkel do gozda, sem se vrgel za prvo drevo. Po daljšem ogledovanju nisem opazil nič sumljivega kljub temu, da sem bil v bližini fašističnega gnezda — namreč kasarne obmejne fašistične milice, ki je bila oddaljena samo 50 korakov od mene. Počasi sem jel stopati v grapo z zavestjo, da je najnevarnejši kraj za menoj. Poiskal sem primerno zavetje za skalami, nahrbtnik sem skrtil v gosto grmovje ter si pripravil zajtrk, ki sem ga pošteno zaslužil; med počitkom sem v mislih ponovil ves svoj pohod. Tako sem prišel do zaključka, da je bil moj načrt pravilen glede razmestitve sovražnih straž. Napetost je začela v meni popuščati, oglašati se je začel strah, ki ga prej nisem čutil. Zato sem hitro vse pospravil, oprtal nahrbtnik in se napotil navkreber. Pot je bila zelo strma, moral sem plezati čez manjše stene, da sem se čutil varnega. Sonce je začelo spuščati svoje zlate žarke v moj hrbet, spanec me je začel prijemati, le s težavo sem se premagoval, da nisem zaspal. Pred menoj se je pokazala lepa bela cesta, ki vodi iz Idrije v Dole in naprej proti Veharšem. Kolikokrat sem po tej cesti hodil kot otrok, pred seboj sem veselo gonil obroč, sedaj pa s stisnjenimi zobmi in orožjem v rokah moram tihotapiti slovenske knjige v svoj domači kraj. Spomnil sem se tistih časov, ko sem imel v prvem razredu še slovenski pouk. Davno je to bilo. In v meni je vzplamtel neugasljivi revolucionarni ogenj ter me gnal naprej v boljše dni.

Lahko bi bil v teku prešel čistino in cesto, kajti na drugi strani je bil smrekov gozdič ter me vabil v svoje okrilje. Dolgo se nisem mogel odločiti; opazoval sem z daljnogledom vsak grm, nič sumljivega nisem opazil. Zato sem se splazil do ceste, malo počakal, nato sem se v skoku pognal čez cesto v gozd. Čutil sem se popolnoma varnega, pred menoj je bila samo še Idrija. Dole so ostale na desni strani; hodil sem hitro, ker me ni nič oviralo. Ozemlje je bilo poraščeno z leskovim grmovjem, pred menoj ni bilo nobenih stez ne cest.

V pičli uri sem se ustavil v bližini Lešetnice, to je kmetija na robu hriba nad Ljubevcem. Nisem se mogel do sitega nagledati

pod menoj raztezajoče se Ljubevške doline tja do Cegovnice — malega rudarskega naselja. Pregledoval sem okolico z daljnogledom, če bi opazil kaj sumljivega, vendar razen zibajočih se dreves zaradi vetra ni bilo videti nič posebnega. Sedel sem pod košato smreko. Zadovoljen sam s seboj, sem ogledoval nahrbtnik ter se veselil, da mi je uspelo prinesiti toliko knjig do Idrije. Napolnil sem mali kuhalnik z alkoholom in si skuhal lipov čaj, v katerega sem nadrobil nekoliko prepečenca ter s tekom zaužil skromen obrok hrane. Po telesu me je spreletela prijetna toplota, utrujenost me je jela prevzemati. Ko sem pogledal na uro, je bilo dve popoldne. Kot dober poznavalec terena sem ugotovil, da bi bil to isto pot lahko prehodil v treh urah, tako sem pa rabil, zaradi previdnosti in izogibanja nevarnih mest, nič manj kot trinajst ur.

Spanec in utrujenost sta mi stisnila oči. Zaspal sem zadovoljen na domačih tleh. Zbudil sem se, ko se je jelo temniti. Takoj sem zgrabil za orožje, ker se mi je zdelo, da se je nekaj zganilo. Šele ko sem skočil pokonci, sem se zavedel, da sem spal. Hitro sem si oprtal nahrbtnik, pospravil svoje stvari, tako da nisem pustil nobene sledi za seboj. Ozemlje, po katerem sem hodil, je bilo zelo nerodno, polno razpok, manjših grap ter zelo gosto poraščeno. Le s težavo sem se premikal naprej. Po dobri uri hoda sem se prebil nad Cegovnico. V dobro zaraslem grmovju sem skril nahrbtnik in druge stvari. Pod kožnati suknič sem si privezal lovski nož, ki se je dal najbolje uporabljati ponoči proti fašistični policiji. Skrbno sem namazal vsak naboj posebej ter napolnil šaržer »štajerke«, iz nahrbtnika sem vzel še revolver tipa »Gasser« s potrebnimi naboji — prinesel sem ga za tovariše. Posebno previdno sem vtaknil v žep jugoslovansko bombo. V grmovje sem vrgel kos zmečkanega papirja kot znamenje, da ne bi zgrešil mesta, kjer sem skril stvari. Pri Likarici sem stopil na cesto, prečkal križišče in se po travniku približal Idrijci. Med vrbami sem si sezul gozjerice, zavihal hlače ter stopil v mrzlo vodo Idrijce. Gazil sem previdno in počasi, obenem pa sem opazoval nasprotni breg. V glavo so mi silili spomini iz otroških let. Kolikokrat sem jo preplaval, koliko rib sem ulovil s tovariši. Spomnil sem se tudi dogodka, ko nas je presenetil gozdni miličnik, ko smo lovili ribe; poskakali smo v vodo ter jo preplavali. Miličnik-fašist pa je zaradi svoje velike vneme padel v deročo vodo, ki ga je odnesla. Reka nas ni izdala — le umirila se je ter bila še dalje naša zaščitnica.

Prehod čez vodo me je osvežil, jezil sem se na prekletega okupatorja, ki ni slutil, da

sedim v tej nočni uri na bregu Idrijce. Težko mi je bilo, ko sem v temi ogledoval otroške koticke, ki sem jih tako dobro poznal; zdelo se mi je, da se čudi vsak topol, zakaj hodim v temi tod okoli. Mejca, priljubljena otrokom, starim in mladim. Počasi in previdno sem stopal po stopnicah na »Rake«, nikjer ni bilo žive duše. Ko sem zavil na »Zemljo«, sem iznenada srečal sumljivega civilista, ki je zelo plaho pogledoval okoli sebe. Ustavil sem se, se odkril, porinil pištolo z drugo roko v klobuk in lepo pozdravil prihajajočega; le-ta je

Ljubomir Kolec

tiščal eno roko v žepu svojega plašča, se zelo nerodno obnašal, rad bi se bil ustavil, vendar tega ni napravil. Pospešil je korak ter se izgubil nekam po Rakah. Za sprehode je bilo že malo prepozno; v tistih časih si lahko srečal ob katerikoli uri tu le zaljubljene pare — v »ulici Ljubezni«. Z občutkom grenkobe v srcu sem jo mahnil dalje v Smukovo grapo. Počasi sem se pomikal navzdol proti Grudnu. V gostilni je še gorela luč, to me ni oviralo, približal sem se hiši in opazil, da nima nobenega gosta. Z velikim naporom sem se spustil v predor, kajti na tem mestu je ozemlje zelo strmo in zaraščeno. Sam predor služi za odtok Smukovi grapi; voda nanese razne odpadke; le-ti se naberejo na raznih mestih. Zato sem zelo težko prodiral, večkrat sem se

do kolen pogreznil v mokro nesnago. Na koncu predora sem se previdno ogledal okoli in hitro smuknil na Lazarjev vrt in po nekaj korakih sem se znašel pod stopnicami Lazarjeve hiše. Potrkal sem rahlo na duri, nato malo počakal in napeto poslušal; nič se ni premaknilo; slišati je bilo le enakomerno dihanje, zato sem hitro potrkal še dvakrat zaporedoma, napravil najhjen presledek, nato pa dva kratka udarca; v sobi je nekdo zakašljaval in sledilo je rahlo škripanje vrat. Na pragu se je pojavil Herman MAJNIK — komaj me je spoznal, stisnil mi je roko in me potegnil v kuhinjo; medtem ko se je oblačil, mi je dal na mizo kos slanine in kruha, potihlo me je porinil za mizo, da ne bi prebudila njegove matere. Nato se je odpravil zbuditi Lazarjevega Jožeta, ki je stanoval v prvem nadstropju.

V kratkem času sta že sedela z menoj za mizo. Zelo sta me bila vesela, nista se me mogla nagledati, medtem ko sem jaz z velikim tekom pospravljaval, kar je bilo na mizi. Jože me je vprašal, če imam kaj prtljage s seboj, pokimal sem, nato sem povedal, da sem pustil nahrbtnik v gozdu nad Likarico. Na te moje besede sta takoj vstala in se jela pripravljati. Herman je skočil za trenutek ven in se kmalu vrnil z dvema pištolama, napolnil je šaržerje ter dal Jožetu eno z besedami: »Vzemi, morda jo bomo rabili.« On si je medtem pritegnil jermen ter si zataknil pištolo za pas. Sporazumeli smo se, da gremo kar po rakah do druge Mejce, nato pri Likaričinemu mlinu čez Idrijco. Čez dobre pol ure smo že bili na Likaričinem travniku. Jože je ostal na straži na cestnem križišču pred Likaričino hišo. S Hermanom sva šla naprej in kmalu krenila na desno v gozd. Skrivališče sem z lahkoto našel. Herman si je oprtal nahrbtnik; ko sem mu hotel pomagati, me je rahlo sunil, češ saj si ga že dosti nosil. Po kratkem posvetovanju smo sklenili, da odnesemo vso literaturo v Hermanovo jamo. Pot je bila zelo težavna, ker je bila neverjetna tema. Tolažili smo se s tem, da bo onkraj gladkih skal boljše, ker smo imeli pot označeno s strohnelim lesom, ki se je že od daleč svetlikal. Hodili smo brez besed drug za drugim, z orožjem v rokah, vsi trije smo bili dobri poznavalci gozda. Gnalo nas je prepričanje, da delamo prav ter da je bodočnost naša. Izenada je dal Herman znak za previdnost s tem, da me je sunkovito ustavil — polegli smo na tla v največji tišini, pripravljeni na strel. Ni bilo treba dolgo čakati; z nasprotne strani sta se pokazali dve postavi; potihlo sta se pogovarjali v idrijskem narečju. Pustili smo ju naprej, ker smo sodili, da sta divja lovca, in ko sta se primerno oddaljila, smo nadaljevali pot. Kmalu smo

prišli do šumečega potoka, kjer je dal Herman povelje, da se odpočijemo. Ta potok mi je bil dobro znan, vendar je bil ponoči popolnoma drugačen. Močne sence dreves so bile pošastne, potočno kamenje je bilo kot ogromne skale. Vsi trije smo se napili vode in si namakali obraze, da ne bi zaspali, vendar naj sem se trudil kakor koli, sem težko premagoval spanec. Lazar je predlagal, naj gremo naprej, ker morata biti Herman in Jože pred dnevom doma, da ne bi nobeden opazil njune odsotnosti. V dobri pol uri smo bili na mestu. Hladni veter nam je udaril v obraz na koncu navpične stene. Herman je od nekod izvlekel vrv ter jo privezal za podrtó drevo in se spustil čez steno v temo. Minilo je nekaj časa, dokler se ni vrnil po nahrbtnik in ko se je spet pojavil, je imel v rokah steklenico vina, ki smo jo hitro spraznili. Povedal mi je, da imam v jami hrane za dva dni.

Pred odhodom tovarišev smo se dogovorili, da skličemo sestanek celice drugi dan, 25. 10. 1932 ob 8. uri zvečer na Tičnici. Lazar je prevzel nalogo, da obvesti tovariše, naj pridejo v Smukovo grapo, kjer jih bo on čakal ter nato odpeljal na Tičnico zaradi previdnosti. Herman je prevzel dolžnost organizatorja samega sestanka, medtem ko je meni ostala dolžnost, da pripravim dnevni red. Pri odhodu tovarišev smo se prisrčno pozdravili z dvignjeno pestjo. Dolgo sem gledal za njimi ter premišljeval, kako so ti mladinci pripravljeni na vse. Spustil sem se po vrvi v skrivališče, potegnil sem vrv za seboj ter se končno čutil varnega. Sezul sem si gojzerice, jih položil kraj sebe ter se zleknil na listje, z desnico še potipal orožje ter trdno zaspal.

Prebudil sem se zgodaj, sonce še ni vzšlo. Debela megla se je valila nad Idrijco. Ko so prvi jutranji sončni žarki obsijali pobočje, sem z užitkom opazoval, kako se podijo posamezne megle pod menoj. Z vrhov smrek je jela kapati voda — to je bilo znamenje, da bo lepo vreme. Sonce je počasi premagovalo meglo, ta pa se je pod sončnimi žarki spreminjala v vodo. Nad menoj se je zjasnilo in narava je oživela v tisočeri barvah; ptiči so začeli veselo čivkati. Visoko nad menoj je jel krožiti veliki orel z razpetimi krili, jadral je po zraku ter opazoval meni neznano žrtev. Okoli mene je bujno rastlinstvo zakrivalo razpoko v skali. Na tisoče rastlin je zaživelo, njihovo seme je prinesel veter iz daljnih krajev in nimajo dolgega življenja. V tem kraju lahko vidiš južne rastline, kako bujno zrastejo, vendar jih drugo leto ni več.

Nedaleč od mene je švignil gad, meni dobro znani sivi razbojnik, ki je v idrijskih gozdovih najbolj nevaren; njegov pik je

smrtonosen, če ni hitre pomoči. Imel sem občutek, da me iz skrite razpoke ogleduje ter se pripravlja za napad; to je trenutek, ko nepoznavalec teh občutkov zbeži kot divja zver. Kadarkoli sem imel tak občutek, sem bliskovito iskal, od kod prihaja nevarnost. Nisem se zmotil, v razpoki nekoliko metrov od mene je držal gad glavo pokonci ter strigel, bil je enak skali; nameril sem revolver in sprožil trikrat zaporedoma, nato sem s palico pregledoval, kje je žrtev; ni je bilo, zaradi tega sem postal slabe volje, ker sem vedel, da ni daleč. Potegnil sem se nazaj v jamo ter opazoval okolico. Začel sem pre-mišljevati o sebi, v srcu se mi je jel prebu-jati občutek osamelosti. Fantovska strast za doživljaji me je jela ovijati s tistimi fantasti-čnimi ovijalkami pubertetnika, spomnil sem se na sošolke, kako veselo kramljajo na oknih ob večerih s svojimi fanti. Ob tej misli sem se čutil črvička, skritega v skalnati duplini; do tedaj neznana bolečina mi je spreletela srce. Na nasprotni strani stene se je počasi plazil gad v svojo razpoko; šele se-daj sem videl, da je žival zelo dolga, skoraj se mi je zasmilil, ko pa sem se spomnil, kako je nevaren, sem ustrelil in na steni je ostal moker madež.

Srečko Logar:

Ob 75-letnici gasilskega društva v Idriji

Ko je pred petimi leti naše gasilsko dru-štvo praznovalo 70-letnico, so »Idrijski raz-gledi« v svojem V. letniku na strani 80 pri-nesli daljšo kroniko s podatki o njegovem življenju. Društvo je 27. avgusta 1893 prejelo lepo zastavo, kateri sta botrovala Ivana in Wiliams Plaminek. Ko so začele italijanske oblasti preganjati in uničevati vse, kar je bilo slovenskega, je požrtvovalni član društva Jože Lampe to zastavo skrnil in jo tako rešil pred uničenjem. Društvo jo še danes hrani kot najdragocenejšo trofejo.

Takrat smo bili tudi prepričani, da bo nadaljnjo kroniko tega društva mnogo lažje pisati, vendar se je tudi tukaj pokazalo, da v prvih letih po osvoboditvi nismo posvečali zadostne pozornosti našim arhivom in kroni-ka bo kljub požrtvovalnemu iskanju podatkov Franca Zelenca ostala ponekod nepo-polna.

V jami sem jel ogledovati posamezne predmete; posoda za kuhanje, vrvi, dve itali-janski karabinki, šest vojaških bodal, dva para vojaških čevljev, škatla cigaret, dve ste-klenci laškega vina Chianti itd. Prižgal sem cigareto ter pihal dim, ki ga je odnašala ju-tranja sapa, pri tem sem ponavljal v mislih pesmico:

Le teci, Idrijska deroča,
po kanjonih skritih, zapuščenih,
kjer tiha je samoča.

Pozimi s snegom in ledom obrobljena,
sama v megli zapuščena,
proti Soči nam hitiš.

Pomladi prebujena,
iz potokov zasneženih
nosiš in ruješ,
kar na pot se ti postavi.

Ko pomladno zelenje se pojavi,
tudi ti se umiriš,
prav nežno nas povabiš tja med gore

sanj

kjer mladost v ljubezni uživa.

Maja 1945, ko je bila Idrija osvobodjena, je bil položaj gasilstva v zelo težkem stanju. Prostovoljno gasilstvo so bili Italijani ukini-li, poklicno gasilstvo, ki je delovalo med vojno, pa je bilo razpuščeno. Gasilski dom je služil za garažo in shrambo, nekaj časa pa tudi za hlev.

Septembra 1945 je takratni tajnik mest-nega osvobodilnega odbora Lojze Kavčič sklical vse stare gasilce na sestanek, da bi se pomenili o ustanovitvi novega gasilskega društva, ki bi ga bilo treba prilagoditi novim razmeram. Tako smo dobili jedro novega društva s kakimi desetimi člani, katerim so se pridružili tudi štirje mladinci.

Društvo je začelo takoj delovati. Za načel-nika je bil izvoljen Viktor Pečirer, za podna-čelnika Jože Lampe, za tajnika Josip Reven, za orodjarja Pavel Rupnik, v odboru je bil tudi France Nagode, ki je dal na razpolago

svoj tovorni avtomobil, katerega so gasilci uporabljali tudi med vojno.

Vprašanje gasilstva je bilo treba rešiti tudi pri rudniku in na pobudo takratne generalne direkcije rudarstva v Beogradu je bila ustanovljena rudniška gasilska četa, ki je delovala v sklopu mestnega gasilskega društva in je začela z delom marca 1946. Vodja čete je bil takratni rudniški obratovodja inž. Hubert Frölich. Ta četa je bila zelo močna in iz poročila ministrstvu rudarstva v Beogradu z dne 17. aprila 1946 je razvidno, da je imela pri jašku Borba in Delo 14 članov, pri zunanjih obratih 17, pri topilnici 14, torej vsega 45 članov. Skupno z društvom je bilo tedaj v Idriji 62 gasilcev. Pomembnejših dogodkov v tem letu ni bilo, gasilci so nastopili samo pri gašenju kozolca pri Zagodu.

V začetku leta 1947 je bil sestanek celotnega društva, kjer je bila izražena želja, da bi se rudniška četa ne ločila od društva in da bi bilo uspešnejše, če bi vsi gasilci delali skupno. V tem letu so imeli že 18 gasilskih vaj.

Dne 31. avgusta je imela rudniška četa sestanek, na katerem so izvolili za načelnika Viktorja Pečirerja, za namestnika Jožeta Lampeta, za tajnika Jožeta Modrijana, za orodjarja Stanka Šulgaja ter štiri desetarje za posamezne rudniške obrate. Josip Pečirer je bil takrat načelnik okrajnega, mestnega in rudniškega gasilstva. Mestna četa je izvolila za tajnika Josipa Revna, pridružila pa se ji je tudi področna milica, ki je bila organizirana pri rudniku in je štela 28 članov. Ker je mestna četa takrat štela 17 članov, je imelo društvo skupno 96 članov.

Dne 12. julija so organizirali na Dolinci veliko gasilsko veselico, katere izkupiček je bil namenjen za nabavo orodja. Gasilci so sodelovali tudi pri nekaterih manjših požarih.

Leto 1948 je bilo za gasilstvo zelo razgibano. Upravni odbor je ostal isti. Januarja je rudnik nabavil novo motorno gasilsko črpalko angleške znamke Simson z zmogljivostjo 2500 litrov vode na minuto; stala je 76.175 dinarjev.

Nujno je bilo tudi uvesti med članstvo red in disciplino. Odpadli so vsi tisti člani, ki se niso redno udeleževali vaj, katerih je bilo v tem letu 25. Tako je ostalo 60 rednih članov in 12 članov rudniške področne milice.

S 1. majem 1948 je rudniška uprava imenovala Viktorja Pečirerja za poklicnega gasilskega kontrolorja, za kar je prejemal tudi honorar.

Četa je sodelovala na prvomajski paradi, pri prvomajskem tekmovanju pa so gasilci opravili 51 udarniških dnin. 4. julija se je četa udeležila 70-letnice PGD Dolenji Logatec.

V tednu gasilstva so bile 24. septembra na glavnem trgu dnevne in nočne vaje s sodelovanjem vseh idrijskih gasilcev in gasilcev iz Sp. Idrije.

Dne 19. februarja je nastal velik požar v mestni mizarnici v Vojkovi ulici. Gasili so vsi idrijski gasilci in gasilci iz Sp. Idrije. Zaradi težkih okoliščin je kljub velikemu trudu gasilcev stavba skoraj v celoti pogorela. Gasilci so se v glavnem osredotočili na reševanje inventarja in strojev. Dne 8. junija je velika poplava v Idriji dosegla svoj višek. Gasilci so bili v stalni pripravljenosti in so pomagali na vseh ogroženih mestih, 29 gasilcev pa je neprestano 10 ur odstranjevalo na plavljeni les na topilniškem mostu.

Dne 11. decembra se je začel v Kobaridu prvi tečaj za gasilce; trajal je 20 dni. Udeležilo se ga je tudi 5 gasilcev iz Idrije in 4 člani področne milice. Vsi so ga končali z uspehom.

V letu 1949 je bilo končno sklenjeno, da se vsa oprema in orodje, ki je bilo spravljeno po raznih rudniških obratih, prenese v gasilni dom, ki je postal stalni sedež obeh čet, od Gasilske zveze v Ljubljani pa je društvo dobilo nekaj gasilskih oblek.

Rudniška četa je takrat štela 50 članov, k mestni četi je pristopilo 5 mladink, vaj pa je bilo 24. V tednu gasilstva je imela četa 9. oktobra javni nastop na glavnem trgu s prikazovanjem reševanja iz osnovne šole. Kot najboljša četa je prejela diplomu gasilske zveze v Idriji. Opravljenih je bilo 57 udarniških dnin, gradnjo novega gasilskega doma pa je takratno ministrstvo za rudarstvo odbilo. S 1. oktobrom je uprava rudnika ukinita službo gasilskega kontrolorja in je namestila 4 poklicne gasilce, ki so opravljali svoje delo tudi ponoči. Dne 1. decembra so odšli 4 gasilci na tečaj v Bovec ter ga tudi uspešno končali. Gasilci so v tem letu sodelovali pri nekaterih manjših požarih.

Leto 1950 ni prineslo večjih organizacijskih sprememb. Obe četi sta imeli 14 poklicnih vaj, število članstva pa se je dvignilo na 45. Dne 15. oktobra sta obe četi izvedli propagandno vajo v Godoviču, Črnem vrhu in Hotedršici. Četa je tudi usposobila ter opremila tovorni avto, ki je med tednom sicer služil rudniku, ob nedeljah pa je bil na razpolago gasilcem.

Dne 18. julija se je 12 gasilcev udeležilo gašenja velikega požara v vasi Orehek na Cerkljanskem. Gašenje je bilo zelo naporno in je trajalo vso noč do 8. ure zjutraj.

Leto 1951 pa je že prineslo večje organizacijske spremembe. Dne 10. 3. se je rudniška četa reorganizirala v PAZ ter se je zmanjšala na 30 članov, ostali člani pa so se pridružili mestni četi. Ozemlje mesta je bilo razdeljeno

na dva dela: rudniški gasilci so prevzeli desni breg Idrije, levega pa mestna četa. Opremo in orodje rudnika so prenesli v garažo Adolfa Kobala v Ulici kapitana Mihevca. Rudnik je takrat dobil tudi poldrug tonski tovorni avto, ki je bil ob prostem času na razpolago gasilcem. Dne 5. julija je uprava rudnika ukinila poklicne gasilce, ker je večina rudniških gasilcev tako stanovala v bližini rudniških objektov.

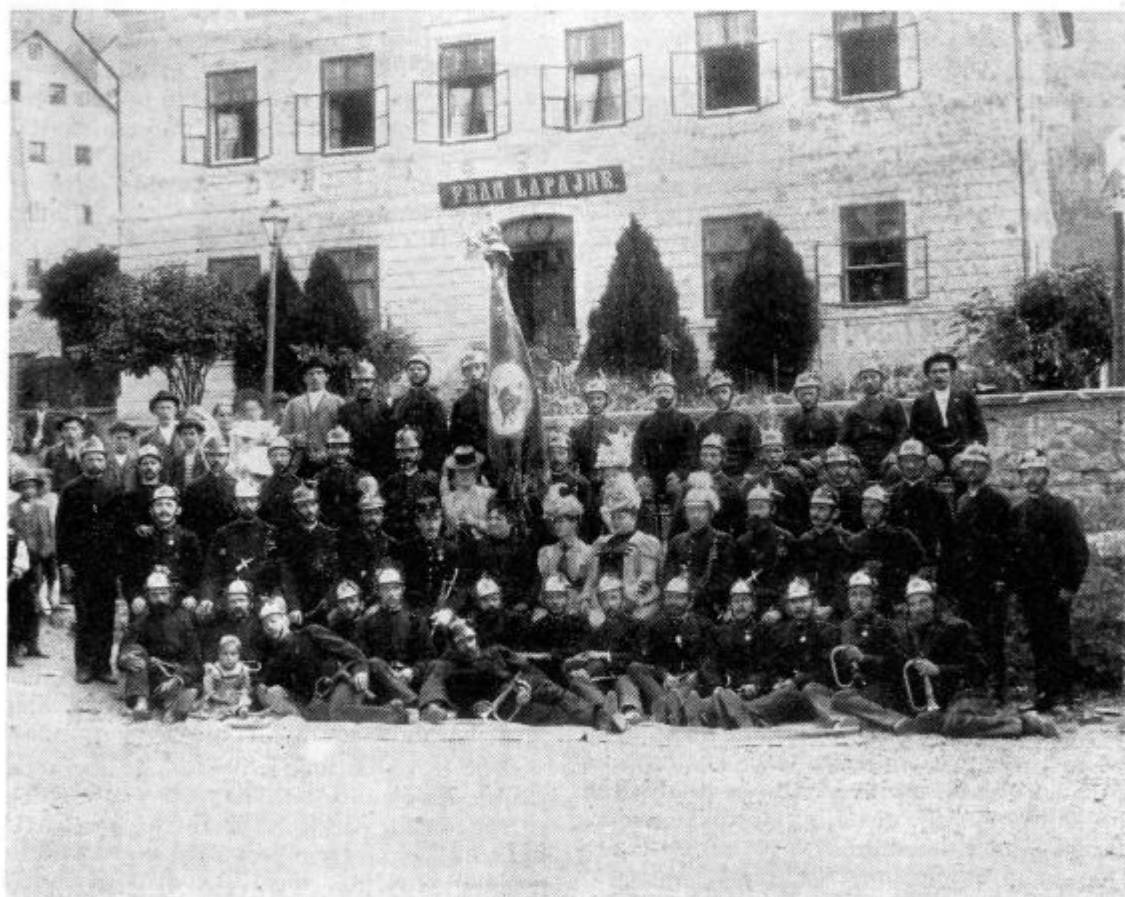
Mestna četa je imela skupne vaje z gasilci iz Sp. Idrije v Kanomlji. Vsi gasilci so skupno sodelovali pri otvoritvi spominske plošče v Nikovi, popoldne 22. julija pa so izvedli praktične vaje na Kočevšu. Dne 12. avgusta se je četa udeležila partizanskega tabora v Pečniku pri Ledinah, popoldne pa je v Ledinah izvedla verižno vajo.

Po sestanku so člani opravili obisk pri gasilskih društvih Godovič, Trate in Hotedršica. Dne 19. decembra je imela četa nočno vajo s PAZ, sicer pa je bilo vsega 20 vaj. Večjih požarov v tem letu ni bilo.

Leto 1952 je poteklo brez večjih pretresljajev. Skupno so imeli gasilci 21 vaj, članov pa je ostalo 33. Sodelovali so pri dveh nekoliko večjih požarih.

Dne 11. maja sta odšli obe četi na Vojsko, da sta opravili požarno varstveni pregled. Z domačini pa so se idrijski gasilci dogovarjali zaradi ustanovitve gasilskega društva na Vojskem.

Dne 19. maja je sodelovalo 19 gasilcev pri prenosu Titove štafete na odseku Idrija—Tolmin. Dne 6. julija se je desetina udeležila gasilskega festivala na Jesenicah, ko je žele-

Idrijski gasilci leta 1895

Dne 9. septembra, v tednu gasilstva, je bil v Idriji velik gasilski nastop, na katerem je sodelovalo 12 čet iz okraja in dve četi iz Ljubljane.

Dne 11. novembra je bil sestanek celotne čete, kjer je bil izvoljen za poveljnika Franc Zigon namesto dotodanjega Jožeta Lampeta.

zarna proslavljala 70-letnico svojega obstoja. Dne 27. julija je imela desetina skupne vaje v Tolminu za nastop na festivalu v Ljubljani. Na festivalu v Ljubljani, 17. avgusta, pa je naša delegacija prikazala vajo na lestvah. Dne 20. in 21. septembra je skupina opravila dvodnevni izlet skupno z ženami in otroki

na Javornik. Dne 26. oktobra se je celotna četa udeležila prostovoljnega dela pri nakladanju hlodovine za rudniško mizarnico ter nakladanja peska v Zali za spomenik padlih borcev. Na sestanku celotne čete, ki je bil na Uti, je rudnik podaril četi za požrtvovalno delo 30.000 din, ministrstvo za notranje zadeve v Ljubljani pa 10.000 din. Sklenjeno je tudi bilo, da bodo gasilci pripravili skupno silvestrovanje.

Leto 1953 je bilo za naše gasilstvo zopet zelo pomembno predvsem zaradi velike organizacijske spremembe. Ze 18. januarja je bil sestanek obeh čet, kjer so obravnavali priprave za občni zbor, ki je bil 1. februarja in je že potekal v vzdušju predvidene reorganizacije. Dne 26. aprila je Idrijo zapustil dolgoletni predsednik rudniške gasilske čete inž. Hubert Frölich in odšel v Ljubljano. Na njegovo mesto je prišel glavni inženir rudnika Albin Koželj. Dne 7. junija, ob dnevu gasilstva, sta se obe četi zbrali pred gasilskim domom, kjer je imel inž. Koželj govor o pomenu gasilstva v socialistični družbi, nakar so gasilci položili častno gasilsko prisego in se nato odpeljali na majhno zakusko v Log. Dne 21. junija se je četa odpeljala na proslavo 50-letnice Gasilskega društva Ledine, 12 članov pa se je udeležilo velike proslave na Okroglici.

Malo prej, 28. aprila, je umrl dolgoletni predsednik in načelnik Viktor Pečirer. Gasilci so mu priredili svečan pogreb ter so mu izkazali vse gasilske časti. Prisostvovali so tudi zastopniki okrajne organizacije.

19. julija se je četa preimenovala v društvo. Takrat je bil namreč tudi ustanovni občni zbor Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Rudnika živega srebra, kateremu je poleg mnogih drugih zastopnikov prisostvoval tudi zastopnik Gasilske zveze Milan Vrhovec.

Predsednik Gasilskega društva Idrija Alojz Skarabot je že na tem zboru ugotovil, da bo mestno društvo zašlo v velike težave, ker mu bo ostalo samo 16 članov, medtem ko bo rudniško društvo imelo 30 članov. Izvoljen je bil 9-članski upravni odbor: predsednik inž. Albin Koželj, poveljnik Josip Modrijan, tajnik Ivan Kumer itd.

Dne 19. in 20. julija so se člani udeležili izleta na Javornik in doživeli dokaj hudo nesrečo, ker se je prevrnil kamion in je bilo nekaj udeležencev ranjenih. Dne 25. oktobra pa so imeli praktično vajo na Vojskem. 6. oktobra je bil poslan v gasilsko podčastniško šolo Marijan Paglavec; dovršil jo je z odličnim uspehom.

V tem letu so tudi uvedli v rudniški dvorani med predstavami gasilsko službo z dvema gasilcema. Ze 27. decembra je imelo to

ново društvo prvi redni občni zbor, ki je bil bolj formalnega značaja, ker je društvo delovalo šele nekaj mesecev. Prinesel ni nobenih bistvenih sprememb. Društvo je sodelovalo pri nekaj manjših požarih.

Nadaljno kroniko idrijskega gasilstva bi morali spremljati ločeno za mestno in rudniško društvo do ponovne združitve leta 1962. Podatki rudniškega društva so lepo ohranjeni, pri mestnem društvu pa so nam na razpolago le fragmenti zaradi popolne neurejenosti njihovega arhiva.

Ze v letu 1954 so bile izvedene pri rudniškem društvu večje spremembe v upravnem odboru, ker se je društvo izredno trudilo, da bi svoje članstvo čim bolj usposobilo in da bi si čim več članov pridobilo potrebno gasilsko izurjenost. Člani so v tem letu dobili nove delovne in paradne uniforme ter usnjene škornje. Društvo je sodelovalo pri nekem večjem požaru, imelo pa je 18 vaj. Dne 26. septembra se je udeležilo tekmovanja v Vipavi, ki je bilo izvedeno kot poulična vaja. 14. novembra je bil skupni nastop v Govejku z obrambno vajo na zadružnem domu. 5. septembra je bilo sektorsko tekmovanje v Idriji, na katerem je društvo doseglo 1. mesto. Oktobra je društvo priredilo tudi članski izlet v Crikvenico.

V letu 1955 je bil za rudniško društvo značilen občni zbor 30. januarja, na katerega je večina članov prišla naravnost od gašenja požara rudniške električne delavnice na Rakah. Občni zbor je seveda potekel v veliki večini pod tem vtisom. Največ govora je bilo o potrebi novega gasilnega orodja in nabavi prepotrebne gasilskega avtomobila, saj so morali gasilci prepeljati brizgalno z rokami na kraj požara. V odboru so nastale samo manjše spremembe.

28. maja sta se obe idrijski društvi udeležili gasilskega festivala v Kranju, prav tako pa tudi 10. julija proslave 85-letnice PGD Ljubljana-mesto. Desetina se je udeležila tudi 50-letnice obstoja GPD Spodnja Idrija, kjer je prikazala reševanje iz poslovne zgradbe.

Dne 16. oktobra se je društvo poslovilo od zaslužnega člana Jožeta Lampeta. Na pogrebu so sodelovali vsi gasilci iz Idrije, Sp. Idrije in Ledin, ob odprtem grobu pa se je od njega poslovil poveljnik mestnega društva Renat Skarabot.

V tem letu je uprava rudnika nabavila društvu vse prepotrebno gasilno orodje in opremo, za nabavo avtomobila pa je bilo urejeno, da ga bo društvo prejelo naslednje leto. Letni izlet so člani imeli 1. septembra v Rovinj.

Za mestno društvo lahko navedemo samo, da je v tem času doživljalo večje osebne krize v odboru. Predsednik je bil Franc Nagode,

poveljnik Renat Škarabot, tajnica Mira Kastrin, blagajnik pa je bil Jože Reven.

V letu 1956 zasledimo močno konsolidacijo mestnega društva. Predsednik je bil Franc Nagode, tajnik Alojz Škarabot, poveljnik Jože Rupnik, podpredsednik pa Zori Čuk. Delo je potekalo v duhu priprav 65-letnice obstoja društva, o kateri smo v našem listu poročali na strani 152 iz leta 1956. Naj na tem mestu samo omenimo, da je društvo tedaj že štel 32 članov, 5 članic in 15 pionirjev.

Za dolgoletno delovanje v gasilstvu pa so prejeli značke naslednji člani: Pavel Rupnik

Rudniško društvo je v tem letu praznovalo 10-letnico skupno z mestnim društvom. Na občnem zboru, ki je bil 15. januarja, opazimo nekatere spremembe v upravnem odboru. Tajnik je bil Franc Zelenc. Na dan proslave je predsednik delavskega sveta rudnika Alojz Kenda izročil društvu prapor, za katerega je 13 raznih edinic prispevalo žebličke. Tudi to društvo je sodelovalo na vseh proslavah in se udeležilo tudi proslave v Mariboru, kjer je nastopilo v ešalonu z Novo Gorico. Sodelovalo je pri nekaterih manj pomembnih požarih, vaj pa je imelo 19.

Proslava 65-letnice društva in 10-letnice PIGO — podaritev gasilskega prapora 3. 6. 1956

za 30-letno delovanje, Ludvik Tušar za 25-letno, Vili Lapajne pa za 15-letno, Stanislav Krapš, Josip Reven in Jože Rupnik za 10-letno delovanje. Ob tej priliki je društvo prejelo od občine tudi tipiziran gasilski avto, na katerega je čakalo dolga leta.

Upravni odbor je imel 5 sej, vaj pa je bilo 19 z 90-odstotno udeležbo. Člani društva so se udeležili prvomajske proslave, otvoritve partizanskega grobišča na Vojskem in komeemoracije 1. novembra, ko so tudi položili venec na grob padlih borcev. 4. in 5. avgusta so sodelovali na drugem gasilskem festivalu v Mariboru. Občni zbor so imeli 16. decembra, kjer so bile samo nadomestne volitve.

V letu 1957 mestno društvo ni imelo važnejših dogodkov, pač pa je rudniško društvo doživelo nekaj neprijetnosti. Mnogo je bilo govora o nabavi obljubljenega avtomobila, vendar je ostalo brez njega.

Društvo je v tem letu vsaj nekoliko pomagalo Gasilskemu društvu Ravne—Zakriž z odstopom štirih zavojev cevi.

Desetina je tudi v tem letu sodelovala pri prvomajski paradi, dne 19. maja pa se je odpeljala na obisk PGD Mežica. Tu pa je zopet doživela nesrečo. Odpeljati se je morala z avtomobilom mestnega društva, pri katerem pa je v bližini Črne na Koroškem nastala okvara krmila in avto se je zvrnil v dolino,

kar pa k vsej sreči ni imelo večjih posledic, ker sta samo dva člana dobila lažje poškodbe. Dne 14. julija se je četa udeležila 50-letnice PGD Godovič, kjer je imela vajo v trodelnem napadu, ki je odlično uspela, tako da je bila pohvaljena od poveljnika Gasilske zveze Mirana Spicarja. Dne 22. septembra je desetina kot prvak občine sodelovala na gasilskem tekmovanju okraja, kjer je dosegla častno 3. mesto. Člani so v tem letu odšli na izlet v Kranj, kjer je bila tombola, že prej pa so si ogledali Škocijanske jame.

Na podčastniški tečaj v Medvodah sta odšla Franc Zelenc in Franc Tušar ter ga uspešno končala. Praktičnih vaj so imeli 23, sodelovali pa so tudi pri nekaterih manjših požarih. V tem letu so se poslovili od umrlega častnega člana Ivana Jereba.

V letu 1958 je mestno društvo doživljalo notranje težave, ker tajnik ni redno opravljal svojih poslov in je glavno delo slonelo na predsedniku. Štelo je 23 članov, od tega samo še 5 mladincev in eno članico. Udeležba na vajah je bila 70-odstotna, imeli pa so 9 vaj in eno nočno skupno z rudniškim društvom. V tednu gasilstva so imeli razstavo v knjigarni. Nabavili so tudi novo prenosno motorno črpalko »Savica«.

Občni zbor je bil 14. decembra, kjer je bilo mnogo govora o nabavi novega avtomobila, o zavarovanju orodja in o ustanovitvi novih desetini na Vojskem, v Čekovniku in Zavrtaču. Tudi v upravnem odboru opazimo spremembe.

Umrli je častni član Ignacij Jereb in društvo mu je priredilo slovesen pogreb.

Na občnem zboru rudniškega društva, ki je bil 2. februarja, v upravnem odboru ni bilo sprememb. Razpravljali so o tekmovanju v Vipavi in o sodelovanju na proslavi 10-letnice v Novi Gorici. Zaradi odhoda orodjarja Franca Tušarja je bil na njegovo mesto izvoljen Ivan Pišlar. Na seji članstva dne 13. avgusta so člani podpisali obveznice RGZ Ljubljana, 7. sept. so se udeležili ustanovitve Gasilskega društva Šebrelje, dne 14. novembra pa ustanovitve desetine v Zadlogu, ki je začela delovati v sklopu društva v Črnem vrhu.

Rudniška desetina se je udeležila 23. novembra gasilskega tekmovanja za prvenstvo okraja v Dobrovem v Brdih, kjer je dosegla prav lep uspeh. Sodelovali so pri nekaterih manjših požarih, rednih vaj so imeli 10 in eno izredno. Občni zbor 28. decembra je prinesel samo nebitvene spremembe v upravnem odboru. Vseh članov je bilo 32.

V letu 1959 je mestno društvo doživelo pomembno pomladitev. Štelo je 30 članov,

od tega 14 mladincev. Gasilski festival je bil v Cerknem, kjer so člani zelo uspešno prikazali reševanje ponesrečenih po vrveh in so želi veliko odobravanje številnega občinstva. V Idriji so sodelovali s predvojaško vzgojo pri improviziranem napadu na mesto. Z nekaj cevmi so podprli mlado društvo v Šebreljah.

Občni zbor so imeli 24. januarja. Pristvovali so tudi mnogi predstavniki oblasti. Društvo je delovalo predvsem na vzgojnem področju. Po ugotovitvi, da je gasilski avto postal neuporaben, so sklenili, da ga prodajo. Mnogo govora je bilo tudi o povezavi vseh siren v mestu, kar je bilo pozneje tudi izvršeno. Izvoljen je bil nov upravni odbor, o čemer pa je naš list podrobneje poročal v letniku 1960 na strani 51.

Rudniško društvo je imelo v tem letu 6 sej, kjer so največ govorili o sklepu rudnika, da nabavi nov gasilski avtomobil. Člani so sodelovali na prvomajski paradi, dne 14. junija na proslavi 50-letnice PGD Plužnje, dne 12. julija na proslavi 70-letnice PGD Ziri, 2. avgusta na zletu v Cerknem, ki je bil pod pokroviteljstvom okr. odbora SZDL. Tu je pokazalo veliko zmogljivost motorne črpalke pri šesterodelnem napadu na tronadstropno hišo Elektrogospodarske šole, popoldne pa so sodelovali še na gasilskem slavju v Novakih. Sodelovati pa so morali tudi pri večjem številu akcij in požarov. Občni zbor je bil 20. decembra. Upravni odbor je ostal isti. Tudi o tem je naš list poročal v drugi številki letnika 1960.

Leta 1960 je mestno društvo doživelo več spremembo v upravnem odboru. Ker je naš list o njegovem delu poročal v 4. številki, se tu omejujemo le na nekatere ugotovitve: društvo je štelo 31 članov, 1 članico, 9 mladincev in 12 pionirjev. Podčastniški tečaj v Medvodaš sta s prav dobrim uspehom končala Peter Grošelj in Roman Gantar.

Pri rudniškem društvu je ostal upravni odbor neizpremenjen. Imel je 11 teoretičnih in 13 praktičnih vaj.

Mnogo dela so imeli gasilci v tem letu z velikim zemeljskim plazom pod Bernikom. Za veliko požrtvovalnost je rudnik daroval obema društvoma iz Idrije in iz Sp. Idrije 100.000 din. Sodelovali so pri prvomajski paradi, za dan mladosti pa so napravili gasilsko vajo v Beli, kjer so mladini priredili tudi skromno zakusko. Redni izlet je bil 25. septembra v Log pod Mangrtom ter so se preko Vršiča vrnili domov. Zaradi tehničnih ovir pa so še vedno ostali brez svojega avtomobila.

Gasilska parada 3. 6. 1956

Leta 1961 je mestno društvo zopet doživelo večje spremembe v članstvu in upravnem odboru. Predsednik je postal Peter Grošelj, podpredsednik Franc Nagode, tajnik pa Marijan Lampe. Imeli so 14 praktičnih vaj, dobili pa so gumijaste škornje in dežne plašče. Skupno z rudniškim društvom so 10. septembra izvedli propagandno praktično vajo na Vojskem.

Dne 2. decembra je bil končno nabavljen poltovorni avto Zastava 615 ter ostala oprema s cevmi in dihalnimi aparati.

Na seji 15. decembra so resno obravnavali tudi združitev obeh idrijskih gasilskih društev, kar bi brez dvoma samo povečalo gasilsko pripravljenost in njeno udarnost.

Pri rudniškem društvu so imeli občni zbor 15. januarja in upravni odbor je v bistvu ostal isti. V članstvo pa so sprejeli 5 novih članov iz vrst tehničnega osebja rudnika. Dne 28. januarja je rudnik nabavil za društvo nov tipiziran gasilski avtomobil TAM-Deutz 4500 z vso opremo. Depo je bil urejen v Vodnikovi ulici. Društvo je imelo 14 praktičnih vaj s 95-odstotno udeležbo, udeležilo pa se je tudi vseh razpisanih tekmovanj: 14. maja tekmovanja kemične industrije v Medvodah, kjer je zasedlo 4. mesto, 8. oktobra industrijskega tekmovanja okraja, kjer je zasedlo 3. mesto.

Leto 1962 pomeni zopet važno prelomnico za idrijsko gasilstvo. Že v začetku leta sta imeli obe društvi več skupnih sej, kjer so razpravljali o združitvi, do katere je prišlo na skupnem občnem zboru 18. februarja. Zbor je bil odlično pripravljen ter so mu prisostvovali številni lokalni in republiški funkcionarji. Udeležba članstva je bila 98-odstotna. Po ugotovitvah, da sta obe društvi že do sedaj največkrat nastopali skupno in da bo združitev ustvarila v Idriji močno gasilsko enoto, ki bo organizacijsko in tehnično vedno pripravljena tudi za težje naloge, sta bili obe društvi združeni v enotno Gasilsko društvo Idrija mesto-rudnik in izvoljen je bil nov upravni odbor: predsednik inž. Albin Koželj, poveljnik Marijan Paglavec, tajnik Marijan Bončina, podpoveljnik Franc Zelenc, blagajnik Ivan Grošelj, orodjar Ivan Pišlar itd.

Koristnost združitve se je pokazala že v poletnih mesecih, ko je na Črnovrški in Zadložki planoti nastala velika suša, kamor je bilo treba z avtomobili dovažati vodo za ljudi in živino, kar so uspešno opravili idrijski gasilci. Pri zidavi podpornega zidu pri gasilskem domu pa so člani opravili 638 prostovoljnih ur.

Tudi v letu 1963 so se pokazali dobri uspehi združitve. Upravni organi so ostali isti,

članstvo se je nekoliko skrčilo, ker so po združitvi nekateri odpadli: 47 članov, od tega 12 mladincev. Imeli so 5 rednih sej in 2 seji skupno z vsem članstvom, 12 mokrih in 13 suhih vaj.

Resneje so morali intervenirati trikrat: v tovarni Lesna industrija »22. julij« je gorela lakirnica, za kar je društvo prejelo posebno pohvalo in 60.000 din nagrade, od Goriške zavarovalnice pa 100.000 din za popravilo orodja. Reševati so morali tudi živčno bolnega človeka v Bolnici za duševne bolezni, ki je bil splezal na streho, večji požar pa je bil tudi v Zadlogu.

Zelo dobro se je društvo izkazalo tudi ob potresu v Skopju, kamor so pohiteli skupno z rudniškimi reševalnim moštvom ter reševali več dni. Za požrtvovalno delo so prejeli od maršalata odlikovanje z zlatim vencem. Društvo se je tesneje povežalo tudi z drugimi organizacijami ter se je udeležilo proslave

100-letnice društva v Kanalu ter 20-letnice vstaje primorskega ljudstva v Cerknem.

V letu 1964 je bil občni zbor 5. aprila, kjer so nastale v upravnem odboru samo manjše spremembe. Upravni odbor je imel 8 sej, dvakrat skupno z nadzornim odborom in članstvom. Imeli so 14 suhih in 4 mokre vaje, sodelovali pa so v osmih primerih, med katerimi je bil najtežji požar v Domu onemoglih. Udeležili so se tudi petih proslav v Varaždinu, Zireh, Kobaridu, Mežici in Dornberku, v maju pa so imeli kolektivno ekskurzijo v Trst, kjer so obiskali tržaške gasilce. Končno je društvo dobilo tudi svoj gasilski dom, ki ga je do tedaj upravljala Stanovanjska skupnost. Pri urejanju doma je bilo opravljenih 350 prostovoljnih ur.

Za uspešno delo je društvo prejelo zvezno odlikovanje. Uvrščeno je bilo v 17. kategorijo in zastopnik društva se je udeležil prvomajske parade v Beogradu v sklopu ešalona RGZ Slovenije.

Naši gasilci leta 1965

O 60-letnici PD Idrija

Kdo je bil začetnik planinstva v Idriji, ni mogoče ugotoviti. Posredno pa so utirali pot planinstvu botaniki: Scopoli, Hacquet, Freyer in Fleischmann, ki so živeli v Idriji med leti 1750 do 1850. Pestra planinska flora jih je vodila v okoliške hribe, kjer so se navduševali ne le nad floro, temveč tudi nad lepimi razgledi z Javornika, Jelenka, Hleviških planin, Vojskarske planote itd.

Mnogo več sta za gornišstvo storila nestorja slovenskega planinstva Kadilnik in Globočnik, ki sta že leta 1876 položila na Javorniku pri kmetu Medvedu vpisno knjigo, se vanjo vpisala ter priložila svoje fotografije. Novo pot v razvoju organiziranega planinstva v idrijski dolini pa je nastopil Makso Pirnat. Ta naj bi bil prvi planinec v Idriji.

Dne 11. januarja 1904 je bil ustanovni shod idrijske podružnice SPD. Ustanovljena podružnica je štela 42 članov, predvsem iz vrst meščanstva. Rudarji so stali daleč ob strani.

Prvi občni zbor, ki je bil 9. aprila 1904, je že sprožil misel na zgraditev planinske koče na Javorniku. Preveč bi bilo govoriti o obsežnih pripravah za gradnjo in tudi o drugih dejavnostih. Končno je prišel 4. avgust 1907. Velika trobojnica na vrhu Javornika in pokanje možnarjev so naznanjali velik praznik idrijskih planincev: otvoritev Pirnatove koče na Javorniku. Tako je zapisal takrat kronist.

Idrijska podružnica SPD je v času do I. svetovne vojne marljivo markirala poti v okoliške kraje in na okoliške hribe. Proslavila je tudi desetletnico obstoja, vsako nadaljnjo dejavnost pa je preprečila vojna. Po vojni je planinstvo znova oživel, toda le za kratko dobo. Z italijansko okupacijo so bile spodrezane že tako slabe korenine organiziranega planinstva. V letu 1925 pa je bila, kot vsa ostala društva, ukinjena tudi planinska organizacija. Zadnji predsednik je bil Franc Vidmar, tajnik pa Lado Božič. Onemogočeni so bili izleti, stavbe in drug inventar društva so propadli.

Planinska ideja pa ni zamrla in po osvoboditvi je še krepkeje zaživela. Starih, nekoč aktivnih planincev, je ostalo zelo malo. Nekateri so pomrli ali padli na bojiščih II. svetovne vojne, drugi odšli po svetu, nekateri pa ostareli, da ni bilo več mogoče računati nanje. Zato so planinstvo v Idriji prevzeli v roke mlajši ljudje, polni elana in navdušenja.

Že leta 1946, še pred priključitvijo Primorske k matični Jugoslaviji, je bilo ustanovljeno v Idriji samostojno planinsko društvo. Članstvo, ki je ob ustanovitvi štelo 53 planincev, je narastlo v letu 1950 na 1119. Množičnost pa ni vedno zrcalo dejavnosti, zato je kasneje število članstva upadlo na 485, kjer se je tudi obdržalo. Članstvo planinskega društva v Idriji sicer niha, vendar predvsem pri šolski mladini, kar je seveda odvisno od aktivnosti na šolah.

Prva misel planincev je bila zgraditi novo kočo na Javorniku, kajti Pirnatova koča, ki sicer ni bila uničena kot mnoge druge, je bila dotrajana, tako da je ni bilo več mogoče uporabljati. Obvaroval jo je kmet Medved, ki jo je uporabljal kot senik. Pričele so se priprave za gradnjo nove, večje koče na Javorniku. Težave, ki so spremljale gradnjo, so bile velike, danes skoraj nerazumljive. Težko je bilo z denarjem, še težje z nabavo gradbenega materiala. Delo pa se je kljub temu nadaljevalo, predvsem prostovoljno. Takratni odborniki in drugi člani so kljub oddaljenosti izkoristili vsak prosti dan za delo pri gradnji.

Dne 20. julija 1952 je bila, ob veliki udeležbi planincev iz Idrije in Vipavske doline, odprta nova planinska koča na Javorniku. Zopet je plapolala na koči trobojnica, tokrat z rdečo zvezdo, simbolom delavstva, ki je sedaj v celoti pripomoglo k tej zgraditvi. Ob tej priložnosti je bila na koči odkrita spominska plošča borcem III. bataljona Gradnikove brigade, ki so tu v bližini padli zaradi izdajstva. Napako pa je napravilo PD Idrija že pri lokaciji koče, kakor tudi pri načrtih zanjo. Koča naglo razpada in zahteva vedno večjih popravil.

Komaj je bila dograjena ta koča, so že pričeli govoriti o gradnji koče na Hlevišah. Čeprav ni bilo nobenih finančnih sredstev, so kljub temu pričeli s pripravami. Lokacija koče je bila dobro izbrana kakor tudi načrt. Z dobro voljo in požrtvovalnostjo manjšega števila članov, ob pomoči RZS in Gozdne uprave v Idriji so leta 1953 kočo že pričeli graditi. Težko je bilo, ker do koče ni bilo prevozne poti. Ves gradbeni material so morali zveliči iz Slanic do Hleviš po žičnici in to največ ročno.

Dne 19. junija 1955 je bila koča na Hlevišah odprta. Prisostvovala je vsaj polovica za hojo sposobnih Idrijčanov.

Obenem z gradnjo koč na Hlevišah je PD Idrija urejalo tudi zavetišče na Sivki. Adaptiralo je prostore v zapuščenih vojaških bunkerjih, toda vsa preureditvena dela niso rodila večjega uspeha. Zavetišče je neprimereno, potrebno bi bilo mnogo boljše s prenočišči, ker preko Sivke teče planinska transverzala in ni od Porezna do Hleviš nobene postojanke, kjer bi lahko planinci prenočili. Na Sivki so tudi lepa smučišča in lepi razgledi ter cesta do postojanke.

Zavetišče na Jelenku pa PD Idrija še vedno seli od kmeta do kmeta in je ta postojanka najmanj planinska, kljub mnogim zanimivostim Jelenka.

Z zgraditvijo postojank pa so nastale težave z oskrbniki, ki se vlečejo v nedogled. Težave so tudi z oskrbovanjem, vsekakor največje za koč na Hlevišah. PD je kupilo pred leti oslička, da je prenašal vse potrebno do te koč. Kmalu pa je nastal problem vođiča. PD je oslička prodalo.

Leta 1959 je odbor PD dal pobudo za preureditev Blaškove hiše na Vojskem v planinsko zavetišče. Pokazalo pa se je, da je za PD samo ta akcija preveliko breme. Z močno podporo RŽS v Idriji je PD kupilo Blaškovo hišo ter jo preuredilo v Planinski dom rudarjev. Tak dom je bil in je na Vojskem potreben, kajti vedno več turistov prihaja v ta kraj.

Delo pri gradnji postojank je bilo s tem končano.

PD Idrija tudi v času gradenj ni zanemarjalo drugih dejavnosti. Markiralo je planinsko transverzalo od Bevkovega vrha, čez

Sivko, Ledine, Gore v Idrijo, dalje na Hleviše, Vojsko, do Goljakov ter od Cenca čez Javornik do Podkrajja. Markirane so bile tudi poti na Jelenk, iz Koševnika k Vojkovi koči na Brinov grič, iz Črnega vrha in Hotedršice na Javornik ter iz Bele na Otlico.

V tem času je PD Idrija organiziralo tudi več izletov v Julijske Alpe in Kamniške planine, ki se jih je vedno udeležilo mnogo članov. Najmnožičnejši izlet pa je bil ob proslavi 60. obletnice ustanovitve SPD v Vrata pod Triglavom, ki se ga je udeležilo preko 100 planincev.

Precej pozornosti je PD posvetilo tudi vzgoji mladih planincev. Zanje je organiziralo več izletov v okoliške hribe in Julijske Alpe. PD Idrija je sodelovalo tudi pri raznih proslavah v Idriji.

Leta 1954 je društvo slovesno praznovalo 50. obletnico ustanovitve. Proslava je bila združena z »Idrijskim tednom«. Tedaj je bilo PD Idrija odlikovano s srebrno značko. Kasneje pa je bilo z zlato in srebrno značko odlikovanih več aktivnih članov PD Idrija.

Preveč bi bilo naštevati še razne pomembne in manj pomembne dogodke in dejavnosti PD Idrija. Izpolnilo je v teh letih svojo nalogo. Take aktivnosti danes ne moremo od društva več zahtevati. Potrebni niso več toliki napor in požrtvovalnosti. Aktivneje pa bi bilo treba delati z mladino, približati jo naravi, kajti upamo, da kljub razvijajoči se motorizaciji in mehanizaciji planinstvo še ne bo zamrlo. Največja želja nas starejših planincev je, da bi se plemenite tradicije planinstva prenesele na mlajši rod.

Ciril Zupanc:

„Kulturna akcija“

Bilo je proti koncu marca 1944. leta. Dolomitski odred, ki sta ga tedaj sestavljala dva bataljona in minerska četa, je bil tedaj na območju Pivka—Vodice—Križna gora. 19. in 20. marca smo se mimo Hotedršice približali belogardistični postojanki Rovte, kjer pa smo bili odbiti. Pri tem smo utrpeli nekaj izgub; imeli smo nekaj ranjenih in nekaj ujetih. Komandant II. bataljona je bil zaradi neuspeha začasno razrešen dolžnosti, med borci pa je zavladovalo nerazpoloženje, ali — kakor smo temu tedaj rekli — »morala je nekoliko padla«.

V takem razpoloženju je bila naša (druga) četa v gozdni baraki pod Medvejškom na

Hrušici. Vlažen jug je topil sneg, ki ga je bilo v hostah okrog Javornika, na Hrušici in v Nanosu še kar precej, posebno v osojnih legah. Čutili smo, da bo končno le prišla tista pomlad, ki nam bo s toploto in zelenjem največ pomagala.

Enota ni stroj, ki bi bil brezrižen do okolja in dogodkov. Vse: vreme, hrana, zdravje in podobno po svoje vpliva na njeno razpoloženje. Skratka — enota je kakor vsak živ organizem. Tako je bilo vedno tudi pri nas.

Komandir naše čete, tovariš Ivan, je bil čudno resen in zaprl se je vase. Težila sta ga neuspeh in izguba dveh borcev pod Rovtami. Kakor da smo se našli občutka sokrivde pri

neuspehu, smo bili tudi vsi ostali nerazpoloženi in mrki. Le tovariš Bobi je kar naprej stresal svoje dovtipe o nekakšnem belogardištnem tečaju, pa o pripravah na velikonočno spoved, barvanju jajc in podobno. V vsaki enoti, če je še tako majhna, se že najde kdo, ki je na poseben način drugačen od ostalih. Tudi naš Bobi je bil tak. Ker smo tiste dni dobivali le po dva obroka hrane dnevno, je kmalu prišel na dan z ugotovitvijo, da prevelika obremenitev črevesju škoduje. Sam bi pa pojedel za dva, če bi bilo.

V takem nerazpoloženju nas je našel kurir iz štaba bataljona, ki je prinesel ukaz, da je treba takoj oditi na cesto Bukovje—Farmance—Podkraj. Četa je namreč dobila nalogo, naj pomaga prepeljati težak in važen tovor iz Pivke na Predmejo.

Komandir Ivan in politikomisar tovariš Strela sta nam v kratkem povedala, kakšna je naša naloga in izrazila svoje prepričanje, da bomo vsaj to delo pošteno in v redu opravili, če smo se že prejšnje dni slabo odrezali. Nismo pa vedeli, kaj bomo prevažali. Četa je bila kmalu nared in odšli smo proti vasi Bukovje na pivško stran Hrušice. Tu smo nedaleč nad vasjo v gozdu prišli do tovara. Bila sta to dva težka voza, naložena s težkima zabojema in vprežena vsak s svojim parom konj. Iz zabojev sta gledali nekakšni močni železni ali jekleni osi. Terenci oziroma vozniki, ki so tudi šli z nami, so nam povedali, da so to tiskarski stroji, ki so bili prepeljani od nekod iz Italije v Trst, od tu pa na žage v vas Belsko in sem. Takoj smo se lotili dela in stroji so se pomikali skozi Farmance proti vasi Podkraj, kamor smo prišli do večera. Na več mestih je bilo treba odmetavati sneg, ker ga v osojnih legah in pa v tem velikem gozdu sonce in odjuga še nista utegnila stopiti. To nas je precej zadržalo pa tudi izčrpalo.

Ponoči nas je čakal najnevarnejši del poti, in sicer cesta: Podkraj—Col—Otlica. Na Colu so se naše in nemške zasede zelo pogosto in nenadoma menjavale. Poleg tega je bila cesta na sredi med Podkrajem in Colom minirana, kar je bila sedaj za nas najtežja ovira. Minirani del ceste smo morali obiti in prav tu bi se skoraj dogodila nesreča. Vozova sta zavila pod cesto na mehko poljsko pot, vso razmehčano od topečega se snega. Kolesa so se pod veliko težo globoko vdiral. Ljudje in konji so le s težavo izvlekli prvi voz zopet na cesto. Drugi pa se je v razriti in mehki zemlji preveč nagnil in prevrnil. Zaboj, ki je bil težak kakih 800 kg, se je zvrnil na njivo. Takoj smo se zavedeli nesreče, ki se nam je pripetila. Noč je temna, Col je blizu in nevaren, treba ga je preiti še ponoči, če hočemo srečno priti na cilj in opraviti

zaupano nalogo. Komandir Ivan, ki je doslej precej mirno in z nekakšnim zadovoljstvom vodil to akcijo ter tako nosil odgovornost za početje, se je razburil. Posebno še zato, ker so nekateri že začeli prižigati vžigalice, nekdo pa je prinesel naročje sena, konjske krme na vozu, da bi nekoliko posvetil. Na vsak način je bilo treba zaboj spraviti na voz v največji tajnosti, v temi, tako ali tako. Še nikoli se nam ni zdel Col tako grozljivo blizu, obenem pa tako daleč, ker smo se bali, da nas bo jutro tu našlo. Začutili smo se nenavadno usodno priklenjene na ta vražje težak zaboj. Utrujenost in malodušje sta se umaknila odločni akciji pred zahtevo, da je za vsako ceno treba priti čez Col do zore.

Tedaj sem bil slabo obut. Imel sem gojzarice, ki jim je podplat odstopil, omotane so bile v žakljevino in povezane z žico, tako da je podplat vendarle še ostal pod nogami. Pa se je zopet vmešal Bobi z dovtipnim predlogom: »Naj se pa tovariš Ciril upre, saj ima dvojne podplate in mu ne drsi!«

Morda smo se zamudili eno uro, pa se nam je zdelo, da se s tem zabojem dajemo že celo večnost. Naposled smo voz le srečno porinili na cesto in četa je nadaljevala svojo pot. Ko smo se pomikali že proti vasi Otlica, nas je dohitelo hladno in vlažno zgodnje pomladno jutro. Bili smo mimo najnevarnejšega kraja in zaradi občutka varnosti pa tudi zaradi nopenega dne in noči, je začel zajemati kolono lenoben dremež. V klance smo porivali, drugače pa smo se držali za vozova in grede dremali. Na serpentinah, kjer se cesta med Otlico in Predmejo močno vzpenja, so se vozniki uprli in niso hoteli več voziti dalje. Po vsej sili so hoteli razložiti tovor, češ da so konji že preveč utrujeni in zdelani. To je bilo seveda tudi res. Takoj smo bili povsem prebujeni, posebno še komandir in politikomisar. Treba je bilo prepričevati in prigovarjati, zdaj zlepa, zdaj zgrda, da so vozniki končno le privolili, da bomo tovor skupno spravili na cilj. Dopoldne smo se končno le privlekli do Predmeje, kjer je štab Gradnikove brigade prevzel tovor, ki so ga potem Gradnikovci z velikimi težavami spravili preko še zasneženega Trnovskega gozda nekam v Gorenjo Trebušo.

Ko smo prejšnji dan v Podkraju čakali noči, je politikomisar Strela izkoristil kratek odmor, da nam je nekaj povedal o propagandni, politični in kulturni vlogi tiska. Skušal nam je dopovedati, da naš napor pomeni važno kulturno akcijo. Sedaj, po opravljeni nalogi, ko smo utrujeni in lačni polegli v senu pri samotnih kmetijah na Križni gori, je zopet Bobi bleknil hudomušno misel: »Figo, pa taka kulturna akcija, kjer nam še malice ne dajo!«

Po 20 letih se je dogodka laže spomniti kakor datuma, kdaj se je kaj zgodilo. Da pa je bil ta prevoz res opravljen konec marca 1944. leta, vem tudi po naslednjih dveh dogodkih, ki sta se pripetila takoj po tej »kulturni akciji«: 29. marca imam rojstni dan — tako sem to leto svojo 19-letnico praznoval v raztrganih čevljih. Ko pa smo bili nekaj dni po tej akciji pod šotori v taborišču za Sv. Lovrencem nad vasjo Studeno na Pivki, so mi od doma iz Železnikov po partizanski kurirski pošti poslali čisto nove gojzarice. V februarju sem bil namreč poslal domov kratko sporočilo, da sem še živ in da sem v Dolomitskem odredu.

Nekaj dni po tem dogodku sem bil imenovan za politkomisarja naše čete. Dotedanji politkomisar tovariš Strela je bil odšel na drugo dolžnost. Komandir Ivan je postal

odredov obveščevalec, na njegovo mesto pa je prišel tovariš Vitko. Spominjam se še, da sem na svoji prvi »politični uri« govoril o važnosti tiska. Spodbudil me je prav prevoz tiskarskih strojev. Borcem sem skušal dopovedati, da bo naš partizanski tisk najboljši mobilizator in da bo k zmagi vsaj toliko pripomogel kot orožje, če ne morda še več. Navdušenje me je zaneslo, da sem začel govoriti o idejni in razredni povezanosti naše borbe z italijanskim proletariatom, češ saj so nam prav italijanski delavci pomagali, da smo prišli do teh tiskarskih strojev. Da pa nisem posebno uspel, me je opozoril tovariš Bobi, ki je po svoje zarobil vso zadevo, ko je vprašal: »Tovariš komisar, kaj pa če tisti delavci zaradi naše konspiracije niti ne vedo, kam so ti stroji šli?« Tako je porušil moj zanos in imel sem občutek, da govori bogokletno.

SKUPŠČINA OBČINE IDRİJA

(iz sejnih zapisnikov)

Seja dne 27. 1. 1965

Razpravljali so:

- o stanju in perspektivnem razvoju turizma ter o programu gradnje turističnih objektov;
- o delu in problematiki komisije za ugotavljanje delovne dobe in posebne dobe;
- o pogovorih z notranjskimi občinami glede organizacije skupnih inšpekcijskih služb.

Sprejeli so:

- odlok k sklepu o soglasju zborov volivcev o ustanovitvi KS Otalež in KS Dole;
- odlok o občinskem prometnem davku od prometa na drobno;
- odlok o ustanovitvi sklada za pospeševanje turizma;

- odlok o odpravi odloka o določitvi odstotka stanarine in najemnine, ki je dohodek stanovanjskih skupnosti;
- odlok o dopolnitvi odloka o pokopaliških storitvah;
- odlok o dopolnitvi odloka o dimnikarskih storitvah;
- odredbo o urejanju mestnega zemljišča, predvidenega za gradbene namene v letu 1965.

Seja dne 24. 2. 1965

Razpravljali so:

- o osnutku družbenega plana in proračuna občine Idrija za letos;
 - o pripravah na bližnje volitve;
- Sprejeli so: odlok o prispevkih in davkih občanov v občini Idrija.

ZAPISKI

Pokojni Omevkarici iz Mrzle rupe.

Oktobra meseca je v Idriji pri hčerki Zorki umrla Omevnikarjeva mama iz Mrzle rupe.

Marsikateremu partizanu, ki ga je pot vodila z Vojskega v Vipavo, iz Vipave na Severno Primorsko, iz Cekovnika in iz Trebuše, in marsikateremu ranjencu, ki je prihajal ali odhajal iz bolnice SVPB »Pavla«, je v spominu Mrzla rupa in skromna baraka na ruševinah požgane hiše. Tu so živeli Omevnikarjevi — vsi tesno vezani na partizanščino teh krajev.

Že od leta 1942 so sodelovali s partizani; očeta in sina so že 1942 odpeljali v zapore, hčerki pa kasneje 1943. leta, ko so jim tudi zažgali hišo — med prvimi v teh krajih na Primorskem. Tedaj je mati Omevnikarjeva ostala sama, brez doma; zavetje je našla pri sosedu Kolencu. Ob razpadu Italije se ji je družina vrnila domov in na pogorišču je napravila barako, svoj novi dom. Žopet so delili dobro in zlo s partizani.

Že ko so gradili bolnico »Pavla«, je bila Omevnikarjeva domačija važna javka za mate-

Dr. Pavla in mati Omevnikarica

rial; ko pa smo morali zaradi pogostih sovražni-
kovih vpadov v Čekovnik javko premakniti, smo
jo za stalno naselili v Mrzli rupi in največ pri
Omevnikarjevih. Tega ne bi bili mogli napraviti,
ako bi Omevnikarjevi ne bili zvesti sodelavci
bolnice. Vedeli so, šteli in pomagali vsakemu
transportu za bolnico — in zopet in zopet kot
da niso videli in slišali ničesar.

Omevnikarjeva domačija, ki je stala prav
pri križišču cest, je bila vedno polna partizanov,
partizanske pošte, javkarjev, pošiljk zdravil in
često je bil še hlev poln partizanske živine in
javkarskih stvari za bolnico. Kadar so še naši
intendanti pripeljali za bolnico vošiljke iz eko-
nomata Korpusa, tedaj je bil Omevnikarjev dom
kot partizanski kolodvor. Resni gospodar Feliks,
tudi že pokojni, sin Jože ter obe hčerki in po-
sebnno mati Omevnikarjeva so v tem stalnem
prometu vedno pomagali z dobrim svetom, po-
šteno mislijo, nudili prostor v baraki, na hlevu,
pred hišo in celo kaj za pod zob.

Na barako ob cesti so imeli sovražniki »pi-
ko«, kadar koli so prehajkali Mrzlo rupo; ob
takih priložnostih skoro ni bilo mogoče »očis-
titi« dom od partizanskih predmetov in Omev-
nikarjevi so hajkali z nami vred.

Pri nekem vpadu v Mrzlo rupo so Nemci
odpeljali Omevnikarico s seboj v Idrijo. Samo
majhna njena neprevidna izjava bi bila lahko
zrušila in dekonspirirala bolniški teren, vendar
smo zaupali njeni preizkušnosti; čez nekaj dni
se je vrnila in nam zagotovila, da bolnica sploh
ni v nevarnosti.

Hvaležni se spominjamo Omevnikarice, ma-
tere in žene, aktivistke NOB; ob njeni smrti se
spominjamo tudi drugih pokojnih »sosedov«
bolnice, starega Tratnika, Podobnička, Bajtove
in staršev Kolenc, v zgodovini NOB idrijskega
in vojskarskega sveta moramo te matere in ko-
renine, kot so bili oni, posebej zapisati.

Dr. Pavla Jerina-Lah

TELESNA VZGOJA

OBRAČUN NAŠIH PLANINCEV

Idrijsko planinsko društvo je imelo svoj
redni letni občni zbor 6. marca in je bil zelo
dobro obiskan. Poročilo predsednika inž. Ivana
Gantarja je v glavnem zajelo vso dejavnost in
problematiko društva v preteklem letu. Najvaž-

nejša se nam zdi ugotovitev, da se je končno
društvo izklopalo iz vseh nerešenih problemov
preteklih let, ki so bremenili redno poslovanje.
Na sejah je upravni odbor lahko razpravljal
tudi že o pravih planinskih problemih in ne
samo o »gostinskih problemih« petih postojank,
ki jih upravlja društvo z veliko težavo. Tudi

mladim planincem so lahko posvetili večjo pozornost in mladinski odsek je zaživel ter kaže, da bo že v letu 1965 lahko dosegel še večje uspehe.

Iz predsednikovega in blagajnikovega poročila pa posnemamo naslednje podatke, ki se nam zdijo važni, da si bodo člani in številni prijatelji planinstva lahko ustvarili pravilno sliko o naporih društva:

Postojanka	Bruto promet	Dohodek
1. Jelenk	3.060.669	589.022
2. Hlevišče	1.230.492	94.579 zgube
3. Sivka	2.287.712	460.056
4. Javornik	385.041	280.110 zgube
5. Vojsko	11.910.980	993.353
Skupaj	18.874.894	1.667.742

Zavetišče na Jelenku je nameščeno v privatni hiši in prav lepo posluje. Odborniki z njim niso imeli težjega dela. Skoraj nerazumljivo pa nam je, da imajo Hlevišče tako malo obiskovalcev, saj so najprimernejši izlet, od mesta komaj uro hoda. V koči bo vsekakor treba izboljšati oskrbo. Sivka je rakava rana našega društva. Namestitev postojanke v starih italijanskih kasarnah res ni najbolj privlačna, poleg tega pa tudi postrežba ni ustrezala, čeprav so se odborniki društva zelo trudili, da bi jo izboljšali. Pogajanja, da bi postojanko preselili višje na sleme med obema Sivkama v privatno hišo, žal niso uspela, čeprav je mladi gospodar tej zamisli zelo naklonjen. Tu je tudi čudovit razgled na vse strani in v neposredni okolici so tudi zelo lepi smučarski tereni. Z rešitvijo tega problema bi se društvo rešilo največjih skrbi. Javornik je lani povzročil največ dela. Koča verjetno ni bila postavljena na pravo mesto, ker je preveč izpostavljena burji, zato je skoraj že dotrajala. Potrebna so stalna popravila, ki mnogo stanejo. Pasivnost kočje povečuje tudi dejstvo, da ni mogoče dobiti stalne oskrbnice in je morala ostati postojanka zaprta vse preveč časa. Društvo pa ji je moralo posvečati največjo pozornost, ker leži na transverzali zelo daleč od obeh sosednih domov. Predvidevamo, da bo tudi letos Javornik pošteno zaposlil naše planince. Planinski dom »Rudar« na Vojskem je doživel v tem letu mnoge investicijske izboljšave, ki so bile tudi zelo drage. Poslovanje je v glavnem potekalo redno, že v začetku tega leta pa so se začele organizacijske težave v zvezi z dostopom in spremembo v osebju, ki jih bo mogoče rešiti le s skupnim delom in naporom.

Ce je bil prvi del blagajnikovega poročila še kar zadovoljiv, pa smo ostali kar malo razočarani, ko nam je prebral še zaključni del poročila, ker je dohodek skopnel na zelo skromno vsoto, s katero stopa društvo v novo leto, ki bo zahtevalo od naših planincev še mnoge napore.

Program dela za leto 1965 je predsednik vključil že v svoje poročilo in je bil med razpravo samo še dopolnjen z željo planincev, da bi društvo organiziralo čimveč izletov.

Pri volitvah je upravni odbor doživel samo manjše spremembe, čeprav je bila izražena želja, da bi vodilne kadre v našem društvu pomladili.

S. L.

Š A H

SILVO KOVAC — PRVAK IDRJE ZA LETO 1964

Sahovsko prvenstvo Idrije za leto 1964 je trajalo od 4. novembra do 26. decembra 1964. Na njem je sodelovalo 13 najboljših idrijskih šahistov. Disciplina na turnirju je bila sicer letos nekoliko boljša, vendar moramo zopet ugotoviti, da so se nekateri mlajši šahisti pokazali zelo nedisciplinirane in so zato tudi dosegli slabši uspeh:

	točk	
1. S. Kovač, I. kat.	12	
2. T. Bajc, III. kat.	9	potrdil III. kat.
3. T. Troha, III. kat.	8	potrdil III. kat.
4. V. Crnobrnja, III. kat.	7,5	potrdil III. kat.
5.—6. J. Pirc, IV. kat.	7	dosegel III. kat.
D. Kanduč, III. kat.	7	potrdil III. kat.
7. J. Jereb, III. kat.	6,5	
8. Bruno Kopač, IV. kat.	6	
9.—10. G. Ravnaher, III. kat.	4	
M. Miklavčič, III. kat.	4	
11. F. Majnik, IV. kat.	3	
12. J. Vastič, III. kat.	2	
13. A. Knaflič, brezkat.	1	

Kakor je bilo pričakovati, je naš najboljši šahist, ki danes že nekaj pomeni tudi v republiškem merilu, tudi letos osvojil naslov idrijskega prvaka in mu k njegovim uspehom iskreno čestitamo. Zelo dobro igro je pokazal Jožko Pirc, še zelo mlad gimnazijec, ki kaže, da bo lahko v bodočnosti dosegel še lepe uspehe, če se bo sistematično posvetil tej igri. Razočarali so Ravnaher, Vastič in Knaflič, vendar moramo upoštevati, da so bili tedaj zelo zaposleni, Knaflič pa je bil bolan.

DRUGI KOVACEVI USPEHI

V zadnji tretjini februarja je bil v Ljubljani turnir prvokategornikov, na katerega je Sahovska zveza Slovenije povabila tudi Silvo Kovača, ki je s šestim mestom dosegel prav lep uspeh in potrdil I. kategorijo. Sodelovalo je 13 šahistov iz Slovenije.

Dne 21. februarja je bil v Ljubljani tudi brzopotezni turnir, na katerem je sodelovalo 30 šahistov. Naš Kovač je dosegel nadvse častno 5. mesto. Pravico sodelovanja na tem turnirju si je pridobil na okrajnem brzopoteznem turnirju v Sežani 14. februarja, kjer je dosegel prvo mesto. V Sežani je prav lepo uspel tudi Viktor Crnobrnja s častnim 5. mestom med 30 udeleženci.

S. L.

F I L A T E L I J A

LETNI OBRACUN NAŠIH FILATELISTOV

Filatelistično društvo Idrija je imelo 24. januarja 15. redni letni občni zbor, ki predstavlja zopet majhen jubilej uspešnega dela tega sicer skromnega društva.

Že lani so sklenili, da bodo iz društva odstranili vse tiste člane, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti, zato se je število članov zmanjšalo od lanskih 50 na 42, od katerih je bilo 15 mladincev. Društvo je imelo tudi lani redne sestanke vsako nedeljo kar v pisarni muzeja, ker ni na

razpolago primernejšega prostora. Imeli so torej 53 rednih sestankov s skupno udeležbo 583, kar je za skoraj 180 več v primerjavi s prejšnjim letom. Ti sestanki pa le počasi dobivajo pravo filatelistično vsebino, ker so se še vse preveč omejevali na odvzem novih znamk. Šele ob koncu leta so se pokazali prvi znaki notranje zamenjave znamk, kar bo omogočilo najcenejšo bogatitev zbirk. Računali so, da si bodo med letom pridobili več mladih članov, ker je posebno med osnovnošolsko mladino precej zanimanja za to poučno dejavnost, vendar so le delno uspeli. Pridobili so si samo nekaj res vnetih filatelistov, ki tudi redno prihajajo na sestanke.

Največji uspeh je društvo doseglo s svojim sodelovanjem na zboru filatelistov obmejnih del v Novi Gorici, kjer so tudi razstavili pet svojih objektov. Prav tako je rodilo tudi predlog, ki so ga naši člani tudi sprejeli, naj bo naslednje tako srečanje v letu 1965 v Idriji. Temu srečanju so filatelisti posvetili vso pozornost že na občnem zboru, ker bo od njih zahtevalo mnogo napora in požrtvovalnosti. Na razstavi v stari Gorici so člani tudi dosegli tri odlikovanja: Stanko Majnik zlato kolajno za poštne žige in kuverte iz Idrije, inž. Anton Jager srebrno kolajno za klasično Holandijo in Srečko Logar bronasto kolajno za »Koper«.

Delovni program za leto 1965 obsega 6 točk; namenjene so predvsem pridobivanju mladine, pozitivni rednih sestankov in seveda veliki mednarodni prireditvi od 2. do 4. julija v Idriji.

Ob tej priliki so se člani tudi poslovili od dogloletnega predsednika inž. Antona Jagra, ki

odhaja na novo službeno mesto, ter se mu zahvalili za njegovo požrtvovalno delo v društvu. Za novega predsednika je bil izvoljen Mirko Kobal, sicer pa upravni odbor ni doživel drugih sprememb. S. L.

S T R E L S T V O

Tekmovanje v streljanju z zračno puško v počastitev dneva JLA za prehodni pokal ZROP je bilo v Cerknem 20. dec. 1964. Nastopilo je 11 ekip s po 5 tekmovalci strelskih družin in podjetij naše občine. Prehodni pokal je že drugič osvojila Strelska družina Vojsko, na drugo mesto pa je prišla ekipa ZROP iz Idrije. Najboljši posamezniki so bili: Viktor Majnik, Idrija, 246 krogov, Vid Mauri, Cerknem, 246 krogov, Albin Skanta, Vojsko, 246 krogov, Janko Hvala, Vojsko, 245 krogov.

Tekmovanje za občinsko »Zlato puščico« je bilo 14. februarja 1965 v Idriji in je nastopilo 25 najboljših strelcev naše občine. Trofejo je osvojil Edo Bogataj, ki jo je bil dobil tudi že predlanskim. Lanski zmagovalec Leopold Kogej pa je bil komaj osmi. Posamezni strelci so dosegli naslednje uspehe: 1. Edo Bogataj, Idrija, 250 krogov; 2. Lado Poljanec, Vojsko, 249 krogov; 3. Šandi Gosler, Idrija, 243 krogov; 4. Albin Stanta, Vojsko, 240 krogov; 5. Vid Mauri, Cerknem, 238 krogov. P. K.

Rezultati letošnjih volitev

Dne 26. in 28. marca so vse parne volilne enote volile približno polovico odbornikov Skupščine občine Idrija. Izvoljeni so bili:

V Občinski zbor skupščine:

- V 2. volilni enoti BOJAN KRIZAJ, Idrija, Srebrničeva 29
- V 4. volilni enoti STANKO BASELJ, Idrija, Rudarska 14
- V 6. volilni enoti ALEKSANDER CARLI, Idrija, IX. korpusa 3
- V 8. volilni enoti VALENTINA JAZBAR, Idrija, Kosovelova 10
- V 10. volilni enoti JOŽE KENK, Črni vrh
- V 12. volilni enoti IVAN LESKOVEC, Dole 5
- V 14. volilni enoti FRANC SVETLIK, Sp. Idrija 92
- V 16. volilni enoti JOŽE SIMONIC, Jazne 13
- V 18. volilni enoti MILAN LAHAJNAR, Cerklje
- V 20. volilni enoti VALENTIN HUDALIN, Zakriž 11
- V 22. volilni enoti ALOJZ POLAK, Sebelje 69

V Zbor delovnih skupnosti — skupina gospodarstva:

- V 2. volilni enoti FRANC FERJANČIČ, Cerklje 63
- V 4. volilni enoti FRANC RUPNIK, Idrija, Vojskarska 11
- V 6. volilni enoti JANEZ JURJAVČIČ, Idrija, Gortanova 2
- V 8. volilni enoti inž. CVETO VELIKONJA, Idrija, Ljubljanska 2
- V 10. volilni enoti FRANC BRÉNCE, Vrsnik 14
- V 12. volilni enoti VILJEM ZAJC, Idrija, Ljubljanska 2

- V 14. volilni enoti PEROSLAV LUKAN, Idrija
- V 16. volilni enoti VLADIMIR ZAJC, Cerklje

Skupina prosvete in kulture:

- V 2. volilni enoti MARIJA BAVDAZ, Idrija, Trg maršala Tita 3

Skupina zdravstva in socialnega varstva:

- V 2. volilni enoti SREČKO NOVAK, Idrija, Gregorčičeva 17

Skupina družbenih organizacij in društev:

- V 2. volilni enoti JOŽE BONCINA, Cerklje

Dne 4. aprila so občinski odborniki volili posredno za **Republiško skupščino za socialno zdravstveni zbor**: JOŽE OBLAK, upravnik Bolnišnice za duševne bolezni v Idriji, za **organizacijsko politični zbor**: CVETO PRELOVEC, Idrija.

Istočasno so volili tudi v **Zvezno skupščino**:

- V zvezni zbor: JOŽE ERZEN, Koper
- V gospodarski zbor: MARIJAN ROŽIČ, Koper
- V kulturno prosvetni zbor: MARIO ABRAM, Koper
- V socialno zdravstveni zbor: dr. MITA SIČ-STEGELJ, Postojna
- V organizacijsko politični zbor: SVITO VIZINTIN, Ajdovščina.

Na isti seji je skupščina tudi odklonila ostavko predsednika Skupščine občine Idrija JANEZA DOLENCA, ki bo po končnem njegovem pristanku ostal še dve leti predsednik občine.

Vsem izvoljenim iskreno čestitamo z željo, da bi čim več napravili za napredek naše kulture!